

ตำราดพระ

“
กุโส ยถา ทุกคหิโต
ทตถเมวานุกนตติ
สามญญี ทุปรามญฺญิ
นिरยายุปกทตติ.

(ส.สคา.๑๕/๘๙/๕๖ ตายนสุตต)

ทญฺฐาคาที่บุคคลจับไว้ไม่ดี
ย่อมบาดมือแน่นอน จันใด
ความเป็นสมณะที่บุคคลปฏิบัติไม่ดี
ย่อมหลุดเข้าไปในนรก จันนั้น.

”

ชมรมพระพุทธศาสนา เอเชีย

www.aia.or.th

มีถือ ๐๘-๑๙๓๑-๒๒๖๖

ภิกษุทำธรรมะให้อันตรธาน

ภิกษุทั้งหลาย! เรื่องนี้เคยมีมาแล้ว กลองศึกของกษัตริย์พวกทวารวดีเรียกว่า “อานกะ” มีอยู่เมื่อกลองนี้มีแผลแตกหรือปริ พวกกษัตริย์ก็หาเนื้อไม้อื่นมาทำเป็นลิ้ม สอดเสริมลงในรอยแตกของกลองนั้น(ทุกคราวไป)เมื่อเชื่อมปะเข้าหลายครั้งหลายคราว เช่นนั้นนานเข้า ก็ถึงสมัยหนึ่งซึ่งเนื้อไม้เดิมของตัวกลองหมดสิ้นไป เหลืออยู่แต่เนื้อไม้ที่ทำเสริมเข้าใหม่เท่านั้น

ภิกษุทั้งหลาย! ฉันใดก็ฉันนั้น ในการยึดยาวต่อไปภายหน้าตัวสูตรสวนที่ลึกซึ้ง เหล่าใดที่เป็นคำสอนของตถาคตเป็นข้อความลึก มีความหมายซึ่งเป็นชั้นโลกุตตระว่า เฉพาะด้วยเรื่อง สุญญตา (ความว่างจากกิเลส) เมื่อมีผู้นำสูตรเหล่านั้นมากล่าวอยู่ เธอจักไม่ฟังด้วยดี จักไม่เงี้ยวฟัง จักไม่ตั้งใจเพื่อจะรู้ทั่วถึง และจักไม่คิดว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน ส่วนสูตรเหล่าใดที่นักกวีแต่งขึ้นใหม่เป็นคำร้อยกรองประเภท กาพย์กลอน มีอักษรสละสลวย มีพยัญชนะอันวิจิตร เป็นเรื่องนอกแนว เป็นคำกล่าวของสาวก เมื่อมีผู้นำสูตรที่นักกวีแต่งขึ้นใหม่เหล่านั้นมากล่าวอยู่ เธอจักฟังด้วยดี จะเงี้ยวฟัง จักตั้งใจเพื่อจะรู้ทั่วถึง และจักคิดว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน

ภิกษุทั้งหลาย! ความอันตรธานของตัวสูตรสวนที่ลึกซึ้งที่เป็นคำของตถาคตเป็นข้อความลึก มีความหมายซึ่ง เป็นชั้นโลกุตตระ ว่าเฉพาะด้วยเรื่องแก่นแท้ของศาสนา ก็จักมีขึ้นด้วยอาการอย่างนี้แล.

คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต นิทาน ส.๑๖/๓๑๑/๖๗๒-๓ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายที่เขตวัน ในทุกวันนี้จะเห็นได้ว่าไม่ค่อยมีภิกษุองค์ใดที่สอนเรื่องแก่นแท้ของศาสนา เห็นสอนกันแต่ศีลธรรมจรรยา อานิสงส์ของการถวายปัจจัยแก่สมณะ น้อยนักที่กล้าสอนหลักแท้จริงของพุทธศาสนา ประกาศกันแต่ไสยศาสตร์และอำนาจจิต คัมภีร์พระมาลัยกลายเป็นเรื่องสำคัญ พุทธบริษัทจำนวนมาก เอาใจใส่อยากจะไปเกิดในศาสนาพระศรีอารยเมตตรัย พอใครเอาพุทธโอวาทที่เป็นชั้นโลกุตตระมาเผยแผร์ ก็ถูกพวกมิถิลาที่บูชาภูติผีปีศาจ กล่าวหาว่าทำลายพุทธศาสนา ดูถูกภิกษุสงฆ์องค์เจ้า เหยียดหยามคนไทยทั้งประเทศ นี่แหละแสดงให้เห็นว่าเนื้อแท้ของสังฆธรรมขององค์สัมมา-สัมพุทธเจ้า กำลังอันตรธานด้วยฝีมือของพวกพญาพุทธศาสนาในประเทศของเราเอง ไม่ใช่ใครอื่นไกลที่ไหนเลย เขาเป็นผู้ที่ทำให้ศาสนาพุทธแท้เป็นศาสนาเทียม แล้วรอคอยอาศัยมือคนต่างชาติเข้ามาทำลาย พุทธศาสนาให้หมดไป โดยเห็นว่าเป็นศาสนาเหลวไหล

เพื่อยืนยันว่าพระพุทธศาสนา พระภิกษุสงฆ์ และพระพุทธศาสนิกชนในประเทศไทย กำลังอยู่ในฐานะอันตรายอย่างร้ายแรงมาก โดยไม่มีผู้ใดคิดถึงเรื่องนี้กันเลย จึงขอนำคำพูดของพระพุทธเจ้าที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อังคตตร.ทุกนิบาต มากล่าวต่อท้ายนี้ไป เพื่อให้ผู้มีปัญญาทั้งหลายพิจารณาอีกวาระหนึ่งก่อน

ที่จะเลียบทนี้ไป และขอให้อ่านกันด้วยความสนใจ: -

“ภิกษุทั้งหลาย! คนพวกที่แสดงสิ่งที่ไม่เป็นธรรมว่าเป็นธรรม ย่อมได้ชื่อว่าประพตติไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล กระทำไปโดยไม่เป็นการให้ความสุขแก่ชนเป็นอันมาก กระทำไปโดยไม่เป็นประโยชน์แก่ใครแต่เป็นไปเพื่อความทุกข์หนักแก่มนุษย์ทั้งหลาย ทั้งตัวเองก็ประสบสิ่งที่เป็นบาปหนักหนาห่างเหินจากบุญเป็นอันมาก แล้วยังจะทำให้พระสังฆธรรมนี้อันตรายด้วย ”

“ภิกษุทั้งหลาย! คนพวกที่แสดงสิ่งที่ตถาคตไม่ได้บัญญัติไว้ ย่อมได้ชื่อว่าประพตติไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล กระทำไปโดยไม่เป็นการให้ความสุขแก่ชนเป็นอันมาก กระทำไปโดยไม่เป็นประโยชน์แก่ใคร แต่เป็นไปเพื่อความทุกข์หนักแก่มนุษย์ทั้งหลาย ทั้งตัวเองก็ประสบสิ่งที่เป็นบาป ห่างไกลจากความเย็นอกเย็นใจ คือบุญเป็นอันมาก แล้วยังจะทำให้พระสังฆธรรมนี้อันตรายด้วย ”

“ภิกษุทั้งหลาย! ฝ่ายพวกที่แสดงให้เห็นว่า อธรรมเป็นธรรมนั้น ได้ชื่อว่าประพตติเป็นประโยชน์เกื้อกูล ทำเพื่อให้ความสุขสวัสดิ์แก่ชนเป็นอันมาก ทำให้เกิดประโยชน์เป็นอันมาก เพื่อความสุขแก่มนุษย์ทั้งหลาย ผู้ทำย่อมประสบบุญกุศลเป็นอันมาก ทั้งเป็นการชำระพระสังฆธรรมไว้ให้มั่นคงอีกด้วย ”

“ภิกษุทั้งหลาย! บุคคลประเภทเดียว เมื่อเกิดขึ้นในโลกย่อมเกิดมาเป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อนำความสุขสวัสดิ์มาสู่ชนเป็นอันมาก เป็นประโยชน์สุขแก่มนุษย์ทั้งหลาย บุคคลนี้คือผู้ใดเล่า? คือผู้ที่ประมาทภูมิมีความเห็นไม่วิปริต เขาเป็นผู้ทำคนเป็นอันมากให้พ้นมาเสียจากอสังฆธรรมแล้วให้มาตั้งอยู่ในพระสังฆธรรม ภิกษุทั้งหลาย บุคคลประเภทเดียวเท่านั้นแหละ ฯลฯ

“ภิกษุทั้งหลาย! ตถาคตมองไม่เห็นสิ่งใดอื่นแม้สิ่งเดียว ที่จะให้เกิดโทษมากมาย เหมือนกับความเป็นผู้มีมิจฉาทิฏฐิอันนี้เลย บรรดาสิ่งที่เรียกว่าโทษ โทษทั้งหลาย มิจฉาทิฏฐินี้เป็นโทษอย่างยิ่ง ”

“ภิกษุทั้งหลาย! สัตว์ที่มีปัญญาไม่โง่งงไม่เงอะงะ สามารถที่จะรู้ความหมายแห่งคำที่เป็นสุภาษิต และคำที่เป็นทุพภาษิตได้ มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่เขลาโง่งงเงอะงะ ไม่สามารถที่จะรู้ความหมายของคำที่เป็นสุภาษิตและทุพภาษิตได้ มีมากกว่ามากโดยแท้ ภิกษุทั้งหลาย! สัตว์ที่ประกอบด้วยปัญญาฉลาดอย่างประเสริฐมีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่ตกอยู่ในห้วงอวิชขามีตบอดหลงใหลมกายนั้นมีมากโดยแท้ ”

“ภิกษุทั้งหลาย! สัตว์ที่ตายจากมนุษย์แล้วกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกนั้น มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่ตายจากมนุษย์ไปเกิดในนรก ไปเกิดเป็นสัตว์เดียรัจฉาน ไปเกิดเป็นเปรต มีมากกว่ามากโดยแท้ ฯลฯ ภิกษุทั้งหลาย! สัตว์ที่ตายจากเทวดาแล้วกลับมาเกิดเป็นมนุษย์ มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่ตายจากเทวดาไปเกิดในนรก เกิดเป็นสัตว์เดียรัจฉาน เกิดเป็นเปรต มีมากกว่ามาก ”

“ภิกษุทั้งหลาย! เหมือนเขาเอาเครื่องดักปลาวางข่มไว้ที่ปากทางน้ำอันไม่เป็นการทำเพื่อให้ได้ประโยชน์เกื้อกูลอันใด แต่เพื่อให้ความทุกข์ ความวอดวาย ความฉิบหาย

แก่พวกปลาทั้งหลาย ฉันทัด โฆษะบุรุษเขาก็ทำเป็น วางเครื่องดักมนุษย์ไว้ เขาเกิดมาในโลก ก็มีไขจะ มาทำประโยชน์แก่อกุล แต่เพื่อมาทำความทุกข์ ความวอดวาย ความฉิบหายพินาศ แก่ปวงสัตว์ทั้งหลายเป็นอันมาก ฉันทัน ”

“ภิกษุทั้งหลาย! บุคคลผู้ทำการชักชวนคนให้เข้าไปสู่ความเชื่ออันกล่าวไว้ชั่วไว้ผิดไว้ก็ดี บุคคลผู้แนะนำให้เขาชักชวนก็ดี บุคคลผู้ถูกเขาชักจูงแล้ว ลงมือทำอย่างนั้นก็ดี คนทั้งสามพวกนี้ ย่อมประสพกรรมอันเป็นบาป (ความสูญเสียความดีทางใจ) เป็นอันมาก ช้อนั้นเพราะเหตุใด? ช้อนั้น เป็นเพราะสิ่งนั้นเป็นของกล่าวไว้ไม่ดีไม่ถูก ”

“ภิกษุทั้งหลาย! เปรียบเหมือนเมล็ดสะเดา เมล็ดบวมขม เมล็ดน้ำเต้าขม ที่เขาเอาลงเพาะในดินที่ชุ่มเย็นแล้ว รสดีรสน้ำที่เมล็ดพืชเหล่านั้นดูดซึมเอาไว้ทั้งหมด ย่อมเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดรสขมรสเผื่อน ไม่เป็นที่น่าติดใจทั้งนั้น ช้อนี้เป็นเพราะ เมล็ดเชื่อมั่นเลวอย่างนั้นเอง นี้ฉันทัด บุคคลผู้มีความเห็นผิดเป็นมิจฉาทิฏฐิก็ฉันทัน การกระทำที่เป็น การเคลื่อนไหวทางกายของมิจฉาทิฏฐิ การกระทำที่เป็นการพูดทางวาจาของมิจฉาทิฏฐิ การกระทำที่เป็นการนึกคิดทางใจของมิจฉาทิฏฐิ ความจงใจเจตนาใด ๆ ความปรารถนาใด ๆ ความตั้งใจฉันทัด ความคิดอ่านฉันทัดของมิจฉาทิฏฐิก็ล้วนแต่จะเป็นสิ่งที่ให้เกิดผลเป็นความขมขื่น ไม่น่าปรารถนา ไม่น่าใคร ไม่น่าเป็นทางที่จะเกิดประโยชน์สุข มีแต่จะเพิ่มพูนทุกข์ให้มากมาย ช้อนี้เพราะเหตุใด? ช้อนี้เพราะเหตุคือมิจฉาทิฏฐินั้น มันเลวทรามนั่นเอง ”

“ภิกษุทั้งหลาย! ในกลุ่มชนหมู่ใดในพระธรรมวินัยนี้ กรรมชนิดใดที่ไม่ถูกต้อง เป็นอธรรม เขาก็หลงทำกันไปจนได้ ที่เป็นธรรมะกลับไม่กระทำกัน กรรมที่ไม่ถูกต้องตามวินัยก็ทำกันไปจนได้ แต่ที่ถูกต้องทางวินัยไม่กระทำกัน การกระทำทางฝ่ายไม่ใช่ธรรมะ ก็ปล่อยให้ฟังเพื่องรุ่งเรือง การกระทำทางฝ่ายที่เป็นธรรมะ กลับปล่อยให้เจียบลับอับเฉาไป ภิกษุทั้งหลาย! หมู่ชนอย่างนี้เราเรียกตถาคตเรียกว่า “บริษัที ๆ ขวาง ๆ ”

ภิกษุทำศาสนาเสื่อม

ภิกษุทั้งหลาย! มุลเหตุ ๔ ประการเหล่านี้ทำให้พระสังฆกรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป ๔ อย่าง อะไรกันเล่า? ๔ อย่าง คือ

๑. พวกภิกษุเล่าเรียนสูตรอันถือกันมาผิด ๆ ด้วยคำและสำเนียงก็ใช้กันผิด ๆ เมื่อคำและสำเนียงที่ใช้กันผิดแล้ว ความหมายก็คลาดเคลื่อน และทำให้พระสังฆกรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป

๒. พวกภิกษุเป็นคนว่ายาก ประกอบด้วยเหตุที่ทำให้เป็นคนว่ายาก ไม่อดทน ไม่ยอมรับคำตักเตือนด้วยความเคารพหนักแน่นนี้ทำให้พระสังฆกรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป

๓. พวกภิกษุเหล่าใดเป็นผู้เรียนมาก คล่องแคล่วในหลักพระพุทธพจน์ วัตรธรรม วัณนีย วัธมัทธ ภิกษุเหล่านั้นไม่ได้เอาใจใส่ที่จะบอกสอนใจความแห่งสูตรทั้งหลายแก่คนอื่น ๆ เมื่อท่านเหล่านั้นล่วงลับดับไป สูตรทั้งหลายก็เลยขาดอาจารย์ ไม่มีผู้สอนสืบไป ทำให้พระสังฆกรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป

๔. พระภิกษุชั้นเถระทำการสะสมเครื่องอุปโภคบริโภค ประพฤติย่อหย่อนในไตรสิกขา มีจิตต่ำด้วยอำนาจแห่งนิรวณไม่สนใจในกิจแห่งวิเวกธรรม ไม่ริเริ่มทำความเพียรเพื่อถึงสิ่งที่ยังไม่ถึง เพื่อบรรลุสิ่งที่ยังไม่บรรลุ เพื่อทำให้แจ้งในสิ่งที่ยังไม่ได้ทำให้แจ้งผู้บวชในภายหลังได้เห็นพวกเถระเหล่านั้นทำแบบแผนเช่นนั้นไว้ต่างก็ถือเอาไปเป็นแบบอย่างจึงทำให้เป็นผู้ทำการสะสมเครื่องอุปโภคบริโภคบ้าง ประพฤติย่อหย่อนในไตรสิกขา มีจิตต่ำด้วยอำนาจแห่งนิรวณไม่สนใจในกิจแห่งวิเวกธรรม ไม่ริเริ่มทำความเพียรเพื่อถึงสิ่งที่ยังไม่ได้ทำให้แจ้งตามกันสืบไป นี่ทำให้พระสังฆกรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป

ภิกษุทั้งหลาย! มุลเหตุ ๔ ประการเหล่านี้แล ทำให้พระสังฆกรรมเลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป.

(คัดจากพระพุทธภาษิต จตฺตก. อจฺ ๒๑/๑๙๗/๑๖๐ พระพุทธพจน์บทนี้ชี้ให้เห็นว่าพุทธศาสนาจะเสื่อมหรือสูญสิ้นไปก็เพราะภิกษุเอง มิใช่คนภายนอก ฉะนั้นภิกษุที่ทำลายพุทธศาสนาก็คือผู้ที่ไม่รู้จักพุทธศาสนา หลงประกาศแต่ศาสนาพราหมณ์

ปฏิบัติกิจเกี่ยวกับพิธีรดอง ของขลังศักดิ์สิทธิ์ เป็นผู้ว่ายาก ใครตักเตือนเข้าก็โกรธเพราะมีมัจฉาทิฎฐิ และเห็นแก่ตัวจัด ยกตัวว่าเป็นบุคคลพิเศษ ใครว่ากล่าวตักเตือนไม่ได้ ภิกษุที่รู้จักพระพุทธศาสนาดีก็ไม่มีอิทธิพล ไม่ได้ได้รับความสนับสนุนจากทางการ ในที่สุดก็หมดกำลังใจที่จะประกาศสังฆกรรม พอท่านล่วงลับไปก็เลยขาดผู้สอน ภิกษุเถระส่วนมากก็ไม่สนใจในงานพระพุทธศาสนาโดยจะแต่งกฐินให้งดงามเป็นปราสาทราชวังปล่อยให้ภิกษุหนุ่มที่โง่และไร้การศึกษา โฆษณาหลอกลวงประชาชน โดยคิดว่าตนเป็นศาสดา)

ภิกษุเปลือกปอ

ภิกษุทั้งหลาย! ผ้าทอด้วยเปลือกปอ ถึงจะยังใหม่อยู่ หรือแม้จะกลางใหม่กลางเก่า หรือแม้จะเก่าคร่ำคร่าแล้ว สีก็ไม่งาม นุ่มห่มเข้าก็เจ็บเนื้อ ราคาก็ถูกมากมายอยู่นั่นเอง และผ้าเปลือกปอที่เก่าคร่ำคร่าแล้ว ก็มีแต่จะถูกใช้เช็ดหม้อข้าว หรือทิ้งอยู่ตามกองขยะมูลฝอย นี่ฉันใด

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุที่ทุศีล มีความเป็นอยู่เลวทรามก็ฉันนั้นเหมือนกันแม้เพิ่งบวชใหม่หรือพรรษาปานกลาง หรือเป็นเถระ เมื่อเป็นคนทุศีลมีความเป็นอยู่เลวทรามก็เป็นอย่างเดียวกัน เราถือว่า มีผิวพรรณไม่งามเหมือนผ้าเปลือกปอ ถึงแม้ยังใหม่อยู่ก็ดูไม่งามฉันนั้น เราถือว่าภิกษุนั้นมีผ้าเปลือกปอเป็นคู่เปรียบ อนึ่ง ชนเหล่าใดคบหาสมาคม นั่งใกล้ทำตามเยี่ยงอย่างภิกษุนั้น ข้อนั้นจะเป็นทางให้เกิดสิ่งอันไม่เป็นประโยชน์ เป็นทุกข์แก่ชนเหล่านั้นเองตลอดกาลนาน เราจึงถือว่าภิกษุนั้น ใครใกล้ชิดเข้าก็เจ็บเนื้อ เหมือนผ้าเปลือกปอ นุ่มห่มเข้าก็เจ็บเนื้อ ฉันนั้น อนึ่ง ภิกษุนั้นรับจีวร อาหาร ที่อยู่ และยารักษาโรคของชนเหล่าใด ทานนั้นย่อมไม่มีผลใหญ่ ไม่อานิสงส์ใหญ่แก่ชนเหล่านั้น เราถือว่าภิกษุนั้นมีค่าน้อย เหมือนผ้าเปลือกปอ แม้ยังใหม่อยู่ก็มีราคาถูก เราถือว่าภิกษุนั้นเปรียบเทียบได้กับผ้าเปลือกปอ อนึ่งภิกษุเถระชนิดนี้ เมื่อกล่าวอะไรขึ้นในท่ามกลางสงฆ์ ภิกษุทั้งหลายก็จะว่าได้ว่า “คำพูดของท่านก็จะเป็นประโยชน์อะไร เพราะท่านเป็นคนพาล เป็นคนเขลา คนอย่างท่านหรือจะรู้จักสิ่งที่ควรพูด” ดังนี้ภิกษุเถระนั้นถูกเขาว่าให้ก็โกรธแค้นใจ กล่าววาจาหยาบคายออกมาโดยอาการที่ทำให้ตนต้องถูกสงฆ์ลงโทษ โดยขับออกไปจากหมู่คณะชั่วคราว จึงเป็นหนังสือผ้าเปลือกปอเก่าคร่ำคร่า ที่เขาทิ้งเสียตามกองขยะมูลฝอยฉันนั้น แล.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต ดิก.อง ๒๐/๓๑๗/๕๓๙ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายเพื่อมิให้สมาคมกับภิกษุไม่ดี มากในลาภ, สักการะ และเสียงเยินยอ ไม่รักษารธรรมวินัย แสดงตนเป็นนักบวชหลอกลวงประชาชน และยังเอาเปรียบสังคมทำลายพระพุทธศาสนา ใครทำบุญแก่ภิกษุทุศีล ก็ยอมไม่ได้บุญเลย ฉะนั้น ผู้ใดจะทำบุญ ก็ควรได้พิจารณาความประพฤติและการปฏิบัติของนักบวชผู้นั้นเสียก่อนเพราะหลงไปบำรุงนักบวชประเภทเปลือกปอเหล่านี้ นอกจากจะเสียเงินเสียทองแล้วไม่ได้บุญแล้ว ยังกลับเป็นการส่งเสริมคนไม่ดีให้หลอกลวงประชาชนอีกด้วยชื่อภิกษุแปลก ๆ ที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ในหนังสือเล่มนี้ ควรจำไว้ให้ดี ภิกษุบวชใหม่ควรมีหนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือ การบวชจะได้ไม่เป็นหมันเสียเปล่า ที่เชื่อว่าบวชแล้วทำให้พ่อแม่หรือตัวเองได้บุญนั้นไม่จริงเสมอไป ถ้าบวชแล้วประพฤติผิดธรรมวินัย คงจะได้บาปกันเสียมากกว่าบุญ เพราะโทษที่ไม่รู้พุทธพจน์เหล่านี้เอง)

ภิกษุหมอง

ภิกษุทั้งหลาย! โมฆะบุรุษ (คนเหลวไหลลึนดี) บางพวกเล่าเรียนปริยัติธรรมแล้ว ไม่สอดส่องใคร่ครวญเนื้อความแห่งธรรมเหล่านั้นด้วยปัญญา เมื่อไม่สอดส่องใคร่ครวญเนื้อความแห่งธรรมเหล่านั้นด้วยปัญญา ธรรมทั้งหลายเหล่านั้นย่อมไม่ทนต่อการเพ่งพิสูจน์ของโมฆะบุรุษเหล่านั้น พวกโมฆะบุรุษเหล่านั้นเล่าเรียนธรรมด้วยการเพ่งหาข้อบกพร่อง (ของธรรม) และมีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องทำลายลัทธิใดลัทธิหนึ่ง ส่วน ผู้รู้ทั้งหลายเล่าเรียนพระปริยัติธรรมเพื่อคุณประโยชน์อันใด พวกโมฆะบุรุษเหล่านั้นก็หาได้รับคุณประโยชน์แห่งธรรมอันนั้นไม่ ธรรมทั้งหลายเหล่านั้น ก็เลยเป็นธรรมที่โมฆะบุรุษเหล่านั้นถือเอาไม่ดี เป็นไปเพื่อความไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูลเพื่อทุกข์แก่เขาเหล่านั้นตลอดกาลนาน ข้อนั้นเพราะเหตุไร? เพราะโมฆะบุรุษเหล่านั้นจับสาระประโยชน์ของธรรมไว้ไม่ได้

ภิกษุทั้งหลาย! เปรียบเทียบเหมือนบุรุษผู้มีความต้องการใครจะได้งู เที้ยวเสาะแสวงหางอยู่ ครั้นเห็นงูตัวใหญ่ก็เข้าจับงูนั้นที่ตัวหรือที่หางอสรพิษตัวนั้นก็จักฉกเอามือหรือแขนหรืออวัยวะแห่งใดแห่งหนึ่งของบุรุษนั้น บุรุษนั้นก็ตายหรือได้รับทุกข์เจียนตาย เพราะการฉกเอาของอสรพิษนั้นเป็นเหตุ ข้อนั้นเพราะเหตุไร? เพราะความที่บุรุษนั้นจับงูไม่ดี (คือไม่ถูกวิธี) ข้อนี้ฉันใด

ภิกษุทั้งหลาย! โมฆะบุรุษบางพวกที่หมายถึงนี้ ก็ฉันนั้นเหมือนกัน เขาเล่าเรียนปริยัติธรรมแล้ว ไม่สอดส่องใคร่ครวญเนื้อความแห่งธรรมเหล่านั้นด้วยปัญญา เมื่อไม่สอดส่องใคร่ครวญเนื้อความด้วยปัญญา ธรรมทั้งหลายเหล่านั้น ย่อมไม่ทนต่อการเพ่งพิสูจน์ของโมฆะบุรุษเหล่านั้น โมฆะบุรุษเหล่านั้นเล่าเรียนธรรมด้วยการเพ่งหาข้อบกพร่อง และมีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องทำลายลัทธิใดลัทธิหนึ่ง ส่วนผู้รู้ทั้งหลายเล่าเรียนปริยัติธรรมเพื่อคุณประโยชน์อันใดโมฆะบุรุษเหล่านั้นก็หาได้รับคุณประโยชน์อันนั้นแห่งธรรมไม่ ธรรมทั้งหลายเหล่านั้นก็เลยเป็นธรรมที่โมฆะบุรุษเหล่านั้นถือเอาไม่ดี เป็นไปเพื่อความไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อทุกข์แก่เขาเหล่านั้นเองตลอดกาลนาน ข้อนั้นเพราะเหตุไร? เพราะโมฆะบุรุษเหล่านั้นจับสาระประโยชน์ของธรรมไว้ไม่ได้ เป็นเหตุแล.

(คัดจากหนังสือบาลี พระพุทธภาษิต อลคทฎฐปมสูตร ม.ม. ๑๒/๒๖๗/๑๗๘ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายที่เขตวันมหาวิหาร เพื่อเตือนนักปริยัติธรรม แบบเดือนหมองว่าจะต้องตายเพราะงู นักปริยัติธรรมส่วนมากต้องละเพศอันสูงมาสู่เพศอันต่ำ (ขรवास) ก็เพราะได้เปรียบชันสูงนั่นเอง ถ้าสึกมาแล้วยังช่วยสอนช่วยประกาศพุทธศาสนาก็ยังนำขมนำกราบไหว้ต่อไป แต่ที่น่าละอายอย่างยิ่งก็คือโมฆะบุรุษบางคน เติบโตขึ้นมา ได้รับการศึกษาดีก็โดยอาศัยฉิวและบาตรของพระพุทธเจ้าในขณะที่เป็นพระเณรก็ขาดการรักษาธรรมวินัยเพราะคิดว่าอย่างไร

ตนก็จะสึกออกมาเป็นขรवासจึงไม่สนใจว่าประพฤติเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ครั้น

(ครั้งหรือเปล่าคะ) ลาสมณเพศออกมาแล้วกลับหากินทางที่ผิด แล้วประกาศว่าตัวนับถือศาสนาพุทธ โดยคุณาวดว่าเคยบวชเคยเรียนมานาน เคยอ่านพระไตรปิฎกมามาก โมฆะบุรุษชนิดนี้ ไม่ทำลายวิญญูณของตัวเองให้

ถึงความพินาศนี้เท่านั้น ยังหลอกล่อให้คนที่ไม่รู้จักพุทธศาสนา ต้องหลงมกมายไปอบายอีกด้วย จัดได้ว่าเป็นผู้
อกตัญญูไม่รู้คุณพระพุทธเจ้า เมื่อสึกออกมาแล้ว ก็หลอกลวงเงินทองของชาวบ้านเอามาใช้สอยอีก ร้ายยิ่งกว่า
ผี เพราะคนเชื่อกันว่า

ผีหลอกคนแต่ในเวลากลางคืน ในที่เปลี่ยว หลอกกันตัวต่อตัว แต่หมอมผีหมอมพระนี่หลอกคน

ทั้งกลางวันและกลางคืนหลอกในที่สาธารณะมีผู้คนพลุกพล่าน หลอกคนทั้งชาติ พวกเราคงต้องปรารณาหลัก

สูตรการศึกษาของพระเถรในปัจจุบันว่ามุ่งที่จะศึกษาอะไร จบการศึกษาและออกมาเป็นพระภิกษุสงฆ์หรือเพื่อมุ่ง
ไปทางเดียวกับฆราวาสทั้งหลาย ท่านเหล่านี้กำลังจะดึงเอาธรรมวินัยของพระพุทธองค์ลงให้ต่ำหรือไม่?

ภิกษุณกแก้ว นกขนทอง

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุที่หมายถึงนี้ เล่าเรียนปริยัติธรรม (นานาชนิด) แต่เธอไม่รู้ความหมายอันยิ่งแห่งธรรมนั้นด้วยปัญญา ภิกษุนี้เราเรียกว่า ผู้มากด้วยปริยัติ (นักศึกษา) ยังมีใช้ธรรมวิหารี ผู้อยู่ด้วยธรรมและได้ประโยชน์แห่งธรรม

อีกอย่างหนึ่ง ภิกษุแสดงธรรมตามที่ได้ฟังได้เรียนมาจากคนอื่น โดยละเอียด แต่เธอไม่รู้ความหมายอันยิ่งแห่งธรรมนั้นด้วยปัญญาภิกษุนี้เราเรียกว่า ผู้มากด้วยการบัญญัติ (นักเทศน์) ยังมีใช้ธรรมวิหารี ผู้อยู่ด้วยธรรมและได้ประโยชน์แห่งธรรม

อีกอย่างหนึ่ง ภิกษุทำการสาธยายธรรม ตามที่ได้ฟังได้เรียนมาโดยละเอียด แต่เธอไม่รู้ความหมายอันยิ่งแห่งธรรมนั้นด้วยปัญญา ภิกษุนี้เราเรียกว่า ผู้มากด้วยการสวด (นักสวด) ยังมีใช้ธรรมวิหารี ผู้อยู่ด้วยธรรมและได้ประโยชน์แห่งธรรม

อีกอย่างหนึ่ง ภิกษุคิดพละเข้าไปในธรรม ตามที่ได้ฟังได้เรียนมาแต่เธอไม่รู้ความหมายอันยิ่งแห่งธรรมนั้นด้วยปัญญา ภิกษุนี้เราเรียกว่า ผู้มากด้วยการคิด (นักคิดฟุ้งซ่าน) ยังมีใช้ธรรมวิหารี ผู้อยู่ด้วยธรรมและได้ประโยชน์แห่งธรรม

ภิกษุสันดานกา

ภิกษุทั้งหลาย! กา เป็นสัตว์ที่ประกอบไปด้วยความเลว ๑๐ ประการ ๑๐ ประการอะไรกัน
เล่า? ๑๐ ประการ คือ

- . กา เป็นสัตว์ทำลายความดี
- . กา เป็นสัตว์คะนอง
- . กา เป็นสัตว์ทะเลาะทะเลยาน
- . กา เป็นสัตว์กินจุ
- . กา เป็นสัตว์หยาบคาย
- . กา เป็นสัตว์ไม่กรุณาปราณี
- . กา เป็นสัตว์ต่ำช้า
- . กา เป็นสัตว์ร้องเสียงอึง
- . กา เป็นสัตว์ปล่อยสติ
- . กา เป็นสัตว์สะสมของกิน

ภิกษุทั้งหลาย! กาเป็นสัตว์ที่ประกอบด้วยความเลว ๑๐ ประการเหล่านี้

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุลามกก็เช่นเดียวกับกานี้แหละ เป็นคนประกอบด้วยอสังฆธรรม ๑๐ ประการ
๑๐ ประการอะไรกันเล่า? ๑๐ ประการ คือ

- . ภิกษุลามก เป็นคนทำลายความดี
- . ภิกษุลามก เป็นคนคะนอง
- . ภิกษุลามก เป็นคนทะเลาะทะเลยาน
- . ภิกษุลามก เป็นคนกินจุ
- . ภิกษุลามก เป็นคนหยาบคาย
- . ภิกษุลามก เป็นคนไม่กรุณาปราณี
- . ภิกษุลามก เป็นคนต่ำช้า
- . ภิกษุลามก เป็นคนพูดเสียงอึง
- . ภิกษุลามก เป็นคนปล่อยสติ
- . ภิกษุลามก เป็นคนสะสมของกิน

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุลามกเป็นคนประกอบด้วยอสังฆธรรมสิบประการเหล่านี้ แล.

(คัดจากบาลีพระพุทธภาษิต ทสก.อง ๔/๑๕๙/๗๗ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลาย ถ้าใครจะเรียกภิกษุรูปใดว่าเป็นภิกษุ
ลามก ภิกษุนั้นคงโกรธมาก เพราะถือเป็นการประณามที่หนักแต่พระพุทธเจ้าจำแนกลักษณะของภิกษุลามกไว้
ถึง ๑๐ อย่าง ภิกษุหรือฆราวาสทั่วไปน่าจะจำลักษณะเหล่านี้ไว้เป็นสูตรไว้ดี ความเป็นภิกษุไม่ว่าจะระหรือลูกวัด
เพื่อจะได้รู้ว่าเรากราบไหว้ภิกษุดี หรือภิกษุลามก)

ภิกษุโ้แอ้

ภิกษุทั้งหลาย! มุลเหตุ ๘ อย่างนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความเสื่อมเสียสำหรับภิกษุ ผู้ยังไม่จบกิจแห่งการปฏิบัติเพื่อลถึงนิพพาน มุลเหตุ ๘ อย่างอะไรกันเล่า? ๘ อย่างนั้นคือ:-

- . ความเป็นผู้พอใจในการทำงานก่อสร้าง
- . ความเป็นผู้พอใจในการคุด
- . ความเป็นผู้พอใจในการนอน
- . ความเป็นผู้พอใจในการจับกลุ่มคลุกคลีกัน
- . ความเป็นผู้ไม่ควบคุมตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ
- . ความเป็นผู้ไม่รู้จักประมาณในการกิน
- . ความเป็นผู้พอใจในการกระทำเพื่อให้เกิดสัมผัส สนุกสบายทางกาย
- . ความเป็นผู้พอใจในการขยายกิจการงานต่าง ๆ ให้โยกโย้โ้แอ้เนิ่นช้า

ภิกษุทั้งหลาย! มุลเหตุ ๘ อย่างเหล่านี้แล ย่อมเป็นไปเพื่อความเสื่อมเสีย สำหรับภิกษุผู้ยังไม่จบกิจแห่งการปฏิบัติเพื่อลถึงนิพพาน

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต อฎฐก อัง ๒๓/๓๔๓/๑๘๓ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายเพื่อเตือนให้รู้ว่า ใครมัวหลงพอใจเรื่องใดใน ๘ อย่างนี้แล้ว ผู้นั้นจะไม่ได้รับประโยชน์แห่งการเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา เสียเวลาอันมีค่าของตนเองไปหนึ่งชาติ ความสุขทุกอย่างที่พวกเขาवासเขาได้ ตนเองก็ไม่มีโอกาส เป็นการพลาดทั้งประโยชน์ทางโลกและทางธรรม

เท่าที่สังเกตเห็นอยู่ในยุคนี้ มีการสร้างสำนักสงฆ์วัดวาอารามขึ้นใหม่อีกหลายร้อยหลายพันแห่ง ภิกษุรุ่นแต่เรื่องเรียไรหาเงินมาสร้างวัด ส่วนที่มวัดอยู่แล้วก็รุ่นแต่หาเงินซ่อมแซมหรือขยายกุฏิ เพื่อให้สุขสบายมากขึ้น หาเงินกันด้วยวิธีนาสลดใจหลายวิธีไม่มีความชวนชวยในการประกาศธรรมหรือปฏิบัติธรรม วัดจึงกลายเป็นสำนักงานเรียไรเมื่อไม่มีทางจะได้จากคนในท้องที่ ก็เขารถบรรทุกมีเครื่องขยายเสียง ออกไปโฆษณาหาเงินตามชุมชนชนต่างจังหวัด จัดงานการเล่นขึ้นในบริเวณวัดรุ่นกันจนไม่มีวันที่จะเข้าถึงธรรมะ เป็นพระโ้แอ้ไปหมด คณะสงฆ์ควรสอดส่องเรื่องการเรียไรให้มาก ๆ เพราะมีผู้ทุจริตในเครื่องแต่งกายของนักบวช เดินขอเงินชาวบ้าน เสียเกียรติของพระภิกษุไทยและพระพุทธศาสนาอย่างน่าสังเวชที่สุด เคยเห็นภิกษุบ้านนอกเข้ากรุง ภิกษุในกรุงไปบ้านนอก เพื่อทำการเรียไร ทำใบฎีกาเท็จ อ้างชื่อวัดเท็จ ทำเอกสารเท็จ หลอกลวงเงินของประชาชน มีชราวาสร่วมมือประกอบอาชีพกันเป็นล่ำเป็นสัน ผู้ใดพบปะนักบวชเดินทางเรียไรเงินแบบนี้ ควรแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์เสียก่อนที่จะให้เงินไป ทั้งนี้เป็นการป้องกันภิกษุมหาโจรปล้นประชาชน และเป็นการรักษาเกียรติของภิกษุไทยทั่วไปและควรขอใบอนุโมทนาบัตรทุกครั้งเพื่อเป็นหลักฐาน

อนึ่ง ขอ "ภิกษุโ้แอ้" ทั้งหมด โปรดรำลึกไว้ว่าการที่พระพุทธเจ้าชักชวนคนให้บวช ก็ไม่ใช่เพื่อประโยชน์อย่างอื่นใดเลย นอกจากเพื่อให้ได้มรรคผลนิพพาน กล่าวคือการทำความทุกขใจให้หมดไป ๆ ตามลำดับ จนหมดทุกขี้ได้สิ้นเชิง ถ้ามันเป็นเรื่องเหลือวิสัยของมนุษย์แล้ว พระอรหันต์ก็คงไม่มีในโลก

และพระพุทธเจ้าก็จะไม่ชักชวนใครให้บวช ฉะนั้น ความโ้แอ้จึงเป็นความเขลาที่สุด โอกาสของตอนมีอยู่แล้วทุกประการไม่ต้องประกอบอาชีพ ไม่ต้องรุ่นกับสังคัม มีเวลาเป็นของตัวเอง และถ้าใครเห็นว่าการบวชนั้นสบายแล้ว เพราะมีคนเขาเลี้ยง เขาให้เงินใช้ ไม่ต้องเอามรรคผลนิพพานก็ได้ผู้นั้นก็เป็นเช่นภิกษุประเภทต่าง ๆ ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในหนังสือเล่มนี้)

ภิกษุเก้

ภิกษุทั้งหลาย! ลาที่เดินตามฝูงโคไปข้างหลัง แม้มันจะร้องอยู่ว่า “กูก็เป็นโค กูก็เป็นโค” ดังนี้ ก็ตามที่ แต่สีของมันก็หาเป็นโคไปได้ไม่ เสียงของมันก็หาเป็นโคไปได้ไม่ เท้าของมันก็หาเป็นโคไปได้ไม่มันได้แต่เดินตามฝูงโคไปข้างหลัง แล้วร้องเอาเองว่า “กูก็เป็นโค กูก็เป็นโค” ดังนี้เท่านั้น ข้อนี้ฉันใด

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุบางรูปก็ฉันนั้นเหมือนกัน คือแม้จะเดินตามหมู่ภิกษุ (แท้) ไปข้างหลัง แม้ร้องประกาศอยู่ว่า “ข้าก็เป็นภิกษุ ข้าก็เป็นภิกษุ” ดังนี้ก็ตามที่ แต่ความปรารถนาในการประพาศติศีลสิกขาของเขา ไม่เหมือนของภิกษุ (แท้) ทั้งหมด ความปรารถนาในการประพาศติจิตตสิกขาของเขา ไม่เหมือนของภิกษุ (แท้) ทั้งหมด ภิกษุรูปนั้นได้แต่เดินตามหมู่ภิกษุ (แท้) ไปข้างหลัง แล้วร้องประกาศเอาเองว่า “ข้าก็เป็นภิกษุ! ข้าก็เป็นภิกษุ!” ดังนี้เท่านั้น

ภิกษุทั้งหลาย! เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้พวกเธอทั้งหลายพึงสำเหนียกใจไว้ว่า “ความปรารถนาในการประพาศติศีลสิกขาของเราต้องเข้มงวดเสมอ ความปรารถนาในการประพาศติจิตตสิกขาของเราต้องเข้มงวดเสมอ ความปรารถนาในการประพาศติปัญญาสิกขาของเราต้องเข้มงวดเสมอ” ดังนี้ ภิกษุทั้งหลาย! พวกเธอทั้งหลายพึงสำเหนียกใจไว้อย่างนี้แล.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต ดิก.อง ๒๐/๒๙๔/๕๒๒ ตรีสแกภิกษุทั้งหลาย เพื่อให้รู้ว่า ในหมู่สงฆ์นั้น มีผู้แอบแฝงปลอมแปลงเข้ามาปะปน โดยตนเองไม่มีความปรารถนาที่จะรักษาศรัทธาวัณณะ คนทั้งหลายไม่ควรไปเข้าใจว่าเขาผู้นั้นเป็นภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา เขาเป็นเสมือนลาแอบอยู่ในหมู่โค เมื่อทำผิดทำชั่วถูกคนกระหนาบเข้าก็ร้องตะโกนว่า พุทธศาสนาถูกทำลาย พระภิกษุสงฆ์ถูกย่ำยี คนไม่รู้ทั้งหลายก็พลอยร้องตามกันไปด้วย แต่ที่น่าเสียดายก็คือเถระสังฆมนตรีบางรูปที่รู้พุทธพจน์ข้อนี้ดี แต่กลับพูดปกป้อง “พระเก้” ให้ได้ในเชนกล่าว่า “เมื่อพูดถึงพระแล้วในฐานะที่ยังเป็นปุถุชนอยู่ผิดทั้งนั้นเว้นแต่พระอรหันต์” การกล่าวยืนยันเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า ฝูงของท่านที่คนทั้งหลายนึกว่าเป็นโคนั้น อันที่จริงเป็นลาทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นตัวเดินนำหน้าหรือตัวเดินตามหลังระวังให้ดีเถิด เถระชนิดนี้จะต้องตกนรกทั้งเป็นภายในระยะทันตาเห็น) เราทั้งหลายถ้าพบเห็นพระภิกษุเก้เช่นนี้ ควรหลีกเลี่ยง และมุ่งหาภิกษุแท้จะดีกว่า

ภิกษุแลกเปลี่ยน

ภิกษุทั้งหลาย! พวกเธอทั้งหลายจงขับบุคคลนี้ออกไปเสีย จงนำบุคคลนี้ไปให้พ้น ลูกนอกคอก ช่างทำให้ลำบากใจเสียนี้กระไร

ภิกษุทั้งหลาย! นักบวชบางคน มีอาการเดิน การถอยกลับ การแลดู การเหลียวดู การคู้ขา การเหยียดมือเหยียดเท้า การทรงสังขาริ ถือบาตรครองจีวร เหมือนพวกภิกษุที่ตีรูปอื่น ๆ ทั้งหลาย ชั่วเวลาที่ภิกษุทั้งหลายยังไม่เห็นความผิดของเธอ เมื่อใดภิกษุทั้งหลายเห็นความผิดของเธอเข้า เมื่อนั้นเขาทั้งหลายก็รู้จักเธอได้ว่า “นี่เป็นสมณะอันตราย เป็นสมณะแลกเปลี่ยน เป็นสมณะชยะมูลฝอย” ดังนี้ ครั้นคนทั้งหลายรู้จักเธอว่าเป็นเช่นนั้นแล้ว เขาก็เนรเทศเธอออกไปนอกหมู่บ้านเพราะอะไร เพราะคนทั้งหลายมีความประสงค์ว่า “อย่าให้คนชั่วทำลายพวกภิกษุที่ดีอื่น ๆ ทั้งหลายเลย”

ภิกษุทั้งหลาย! เปรียบเทียบเหมือนต้นข้าวผิ ซึ่งออกรวงมีแต่เปลือกไม่มีเนื้อซึ่งบริโภคได้ เกิดขึ้นในนาข้าวเต็มไปหมดในฤดูทำนา รากของมัน ลำต้นของมัน ก็ดูเหมือน ๆ ต้นข้าวที่ดีที่แท้ทั้ง หลายชั่วเวลาที่รวงยังไม่ออก เมื่อใดมันออกรวง เมื่อนั้นจึงทราบได้ว่า “นี่เป็นต้นข้าวผิ ซึ่งมีแต่ เปลือก ไม่มีเนื้อบริโภคได้” ดังนี้ ครั้นคนทั้งหลายทราบเช่นนั้นแล้ว เขาก็ช่วยกันทั้งถอนพร้อมทั้งราก ทั้งไปให้พ้นนาข้าว ชื่อนั้นเพราะอะไร? เพราะคนทั้งหลายมีความประสงค์ว่า “อย่าให้ต้นข้าวผิ ทำลายต้นข้าวที่แท้ที่ดีอื่น ๆ เลย” ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย! ฉันใดก็ฉันนั้น นักบวชบางคนในกรณีนี้ ฯลฯ เหมือนพวกภิกษุที่ตีรูป อื่น ๆ ทั้งหลาย ชั่วเวลาที่ภิกษุทั้งหลายยังไม่เห็นความผิดของเขา เมื่อใดภิกษุทั้งหลาย เห็นความผิดของเขา เมื่อใดภิกษุทั้งหลายเห็นความผิดของเขาเข้า เมื่อนั้นคนทั้งหลาย ก็รู้จักเขาได้ว่า “นี่เป็นสมณะอันตราย เป็นสมณะแลกเปลี่ยนเป็นสมณะชยะมูลฝอย” ดังนี้ ครั้นคนทั้ง หลายรู้จักเขาว่าเป็นเช่นนั้นแล้ว คนก็เนรเทศเขาออกไปนอกหมู่บ้าน ชื่อนั้นเพราะ เหตุอะไร? เพราะคนทั้งหลายมีความประสงค์ว่า “อย่าให้คนชั่วทำลายพวกภิกษุที่ดีอื่น ๆ ทั้งหลายเลย” ดังนี้

“เพราะอยู่ร่วมกัน จึงรู้จักกันได้ว่า คนนี้มีความปรารถนาลามกมักโกรธ มักลบหลู่คุณท่าน หัว ดี๋ ตีตนเสมอท่าน มีความริษยา มีความตระหนี่ และโอ้อวด”

ในท่ามกลางชน เขาเป็นคนมีวาจาหวานปานสมณะที่ดีพูด แต่ในที่ลับคน ย่อมทำสิ่งที่คนชั่วทำ มีความเห็นต่ำทราม ไม่ทำตามระเบียบวินัย พูดจาปลิ้นปล้อนโป๊ปด เขาทำกันทุกอย่าง ทุกคนพึง ร่วมมือกันกำจัดเขาออกไปเสีย ทุกคนพึงช่วยกันถอนบุคคลที่เป็นจุดต้นข้าวผินั้นทิ้ง พึงช่วยกันคัด เเอาคนที่มิใช่สมณะ แต่ยังอวดอ้างตนว่าเป็นสมณะออกทิ้งเสีย ดุจขาวนาโรยข้าวเปลือกงามกลางลม เพื่อคัดเอาข้าวสาลีออกทิ้งเสีย ฉะนั้น

อนึ่ง คนเราเมื่อมีการอยู่ร่วมกันกับคนที่สะอาดหรือไม่สะอาดก็ตาม ต้องมีสติกำกับอยู่ด้วยเสมอ ครั้นแล้วพึงสามัคคีต่อกัน จงมีปัญญากำจัดทุกข์ของตนเถิด

(คัดจากบาฬีพระพุทธรักษา อภฎก.อง ๒๓/๑๗๐/๑๐๐ ดร.สแกภิกษุที่ริมฝั่งสระโบกขรณี

คัคครา เนื่องจากมีภิกษุรูปหนึ่งถูกเพื่อนโจทก์ทด้วยอาบัติ แล้วแก้งปิดเรื่องของตนไว้ หรือชอบพูดออกนอกเรื่องเสีย และแสดงท่าโกรธไม่พอใจออกมาให้เห็นชัด ทุกวันนี้ก็มีอาจารย์บางท่านสอนธรรมะทั้งปริยัติและปฏิบัติที่ผิดแนวแต่กลับมีคนเลื่อมใสมากเพราะพูดเก่งอ้างตำราได้อย่างคล่องแคล่ว แต่ก็อ้างอย่างผิด ๆ เพราะผู้ที่ฟังไม่รู้ไม่เข้าใจจริง ๆ ทำให้คนจำนวนมากหลงผิดตามไป ภิกษุเหล่านี้ได้ชื่อว่าเป็น "ภิกษุแกลบ"เช่นกัน)

ภิกษุเห็นแก่นอน

ภิกษุทั้งหลาย! พวกเธอทั้งหลายจะเข้าใจในเรื่องนี้กันอย่างไร? พวกเธอเคยได้เห็นได้ฟังมาบ้างหรือไม่ว่า สมณะหรือพราหมณ์ที่เอาแต่ประกอบความสุขในการนอน หาคำความสุขในการเอนกาย หาคำความสุขในการหลับตามสบายอยู่เสมอ ๆ ทั้งเป็นผู้ไม่ระวังตาหุจมุมกลิ้งกายใจ ไม่รู้ประมาณในการบริโภค ไม่ประกอบธรรมอันเป็นเครื่องทำให้พ้นความหลงผิด ไม่เห็นแจ่มแจ้งในกุศลธรรมทั้งหลาย ไม่ประกอบการเนื่อง ๆ ในธรรมเครื่องให้เกิดปัญญา ซึ่งจะทำให้พ้นทุกข์ด้วยอำนาจจิตด้วยอำนาจปัญญา อันหากิเลสมิได้ ด้วยปัญญาอันยิ่งของตนเองแล้วดำรงตนอยู่ในธรรมนั้น?

“ข้อนั้น ยังไม่เคยได้เห็นได้ฟังเลย พระเจ้าข้า”

ดีแล้วภิกษุทั้งหลาย! ข้อที่กล่าวถึงนี้ แม้เราเองก็ไม่เคยได้เห็นได้ฟังอย่างนั้นเหมือนกัน เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ พวกเธอทั้งหลายพึงสำเหนียกใจไว้ว่า “เราทั้งหลายจักระวังตาหุจมุมกลิ้งกายใจ เป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค ประกอบธรรมอันเป็นเครื่องทำให้พ้นความหลงผิด เป็นผู้เห็นแจ่มแจ้งในกุศลธรรมทั้งหลาย และจักประกอบความเพียรพิจารณาธรรมเครื่องให้เกิดปัญญาอยู่เสมอ ๆ” ดังนี้

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต จก.ก.อง ๒๒/๓๓๓/๒๘๘ ดร.ส.แกภิกษุทั้งหลายเพราะมีพระบวชใหม่ชอบนอนตื่นสาย เพื่อชี้ให้เห็นว่าการเข้ามาบวชแล้วไม่เล่าเรียน เห็นแก่การพักผ่อนหลับนอน ชอบแต่มอง ดม ฟัง ลิ้มรส สัมผัสสิ่งที่ไม่บังควรแก่สมณะละเมียดวินัย ไม่สนใจในศีลสมาธิปัญญาแล้ว ภิกษุผู้นั้นย่อมไม่ได้รับประโยชน์จากการบวช ยืงนานวันเข้าก็ยิ่งทำบาปมากขึ้น ไม่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองและผู้ใดเลย อุদ্มคติเดิมและที่ถูกต้องของการบวชก็คือ หวังมรรคผลนิพพาน กล่าวคือปฏิบัติธรรมเพื่อละสังโยชน์ ๑๐ ประการ ซึ่งจะทำให้ได้พระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี และพระอรหันต์ โดยเห็นว่าการบวช

จึงเป็นช่องทางลัดสำหรับอุদ্มคติดังกล่าว

น่าเสียดายที่คนสมัยนี้ส่วนมากบวชเพื่ออุদ্มคติอย่างอื่น เขาจึงไม่สนใจคำสั่งสอนคำห้ามปรามของพระพุทธเจ้า ละเมียดศีลและวินัยทั้งภิกษุผู้น้อยและผู้ใหญ่ จนว่ากล่าวกันไม่ได้ หากไม่มีการแก้ไขกันเสียบ้างแล้ว สถาบันนี้น่าเกรงว่าจะถูกทำลายด้วยอำนาจบาตรใหญ่อย่างที่เป็นมาแล้วโอกาสที่คนจะเกิดเป็นมนุษย์ได้อีกนั้นมีน้อยนัก ที่จะพบพุทธศาสนิกมีน้อยนัก ที่พบแล้วและมีปัญญาเข้าใจคำสอนที่แท้จริงของพุทธศาสนิกมีน้อยคนนัก ที่เข้าใจแล้วปฏิบัติธรรมจนบรรลุมรรคผลนิพพานก็น้อยยิ่งขึ้นไปอีก แล้วจะพากันเสียใจช่วยอะไรไม่ได้ และไม่ต้องร้องด้วยว่าให้ใครช่วย ว่าพระพุทธศาสนาถูกทำลาย ทั้งนี้ก็เพราะการกระทำหรือความประพฤติของตัวเอง เป็นการทำลายสังฆธรรมทุกวัน อย่างไม่เคยมีใครห่วงใย ไม่เห็นใครแสดงความสนใจที่จะกอบกู้พุทธศาสนา ภิกษุส่วนมากกำลังบิดเบือนเปลี่ยนแปลง กลบเกลื่อนหลักคำสอนที่ถูกต้อง ปิดบังพุทธพจน์หรือคำสอนที่ขัดประโยชน์ของตน ๆ คนคนไทยส่วนมากไม่รู้จักพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ทำให้หลงไปกับพระภิกษุเหล่านี้ได้อย่างง่ายดาย)

ภิกษุเห็นแก่การอยู่ดี

ภิกษุทั้งหลาย! ในภายภาคหน้า จักมีภิกษุผู้ต้องการนอนสบาย นั่งสบาย เมื่อเป็นเช่นนั้นอยู่ จักเลิกร่างจากการอยู่ป่า (หรือจากการอยู่โคนไม้) จักเห็นห่างที่นอนที่นั่งอันเป็นป่าและป่าชฎูเจียบ สัจจจักมีว่สมชุมนุมกันอยู่แต่ย่านหมู่บ้านนิคมและเมืองหลวง และจักแสวงสิ่งอันไม่สมควรหลายแบบ หลายวิธี เพราะความต้องการนอนสบายนั่งสบายนั้น เป็นเหตุ

ภิกษุทั้งหลาย! นี่เป็นภัยในอนาคตข้อที่สาม ยังไม่เกิดขึ้นในบัดนี้ แต่จักเกิดขึ้น ในเวลาต่อไป พวกเธอทั้งหลายพึงสำนึกไว้ ครั้นได้สำนึกแล้ว ก็พึงพยายามกำจัดภัยนั้นเสีย.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต ปรุจก.อง ๒๒/๑๒๕/๘๐ ภัยทั้ง ๓ ประการนี้ได้บังเกิดขึ้นแล้วสมัยนี้และจำมากขึ้น ทุกที ๆ ภิกษุเคยได้รับการยกย่องว่า บวชเพื่อสืบพระศาสนา แต่เดี๋ยวนี้มีผู้บวชเพื่อทำลายพระศาสนามากขึ้น ๆ เช่น พวกภิกษุที่ส่งเสริมไสยศาสตร์ ประกาศหลักความเชื่อของศาสนาพราหมณ์หรือสอนให้คนหลงใหลภูตผี ปีศาจ หลงใหลในพิธีพิธีกรรมอันเป็นทางนำมาซึ่งลาภผล และการอยู่ดีกินดีส่วนตนนั้น ถึงแม้ภิกษุที่รู้ความจริง ว่าการกระทำเช่นนั้น ขัดต่อคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแต่ก็ไม่กล้าพูดความจริง เพราะเกรงว่าจะไม่ได้อยู่ดีกินดี ยอมสละพระพุทธศาสนาเพื่อเห็นแก่ตัวตนของตัวเอง ในจำนวนภิกษุไทยสองแสนรูปนั้น มีองค์ที่สอนศาสนา พุทธแท้ ๆ และกล้าบอกประชาชนว่าไสยศาสตร์ไม่ใช่พระพุทธศาสนา)

แม้ในคัมภีร์อังคตตร. ดิกนิบาต. พระพุทธเจ้าก็ยังกล่าวไว้ว่า :-

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุพึงสำเหนียกตั้งนี้ว่า "ก็เราที่ออกบวชมานี้ ไม่ใช่เพราะจิวร ไม่ใช่เพราะภินทพชาติ ไม่ใช่ เพราะที่อยู่อาศัย เราออกบวชเป็นบรรพชิตนี้ ไม่ใช่เหตุที่ขาดแคลนสิ่งเหล่านั้นหรือให้รำรวยสิ่งเหล่านั้น แต่เราเองเป็นผู้ที่ความเกิด ความแก่ ความตาย ความโศก ฯลฯ

ครอบงำย้ายเอา ชื่อว่าเป็นผู้มี ความทุกข์เล่นงานเอาแล้วมีความทุกข์ท่วมทับเอาแล้ว ทำประการใด เราจึงจะการ ที่เราจะมาแสวงหากามที่เราละกันมาแล้วนั้น ย่อมเป็นของต่ำทรามอย่างยิ่ง ข้อนั้นไม่เป็นการสมควรแก่เราเลย" ดังนี้

ในที่แห่งอื่นพระพุทธเจ้าก็เคยประณามว่า "มุนีที่ไม่ละกาม คือคนหลงโลก และเป็นผู้ที่ทำให้การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าเป็นหมันไป"

* หมายเหตุ กามหมายถึงความพอใจใคร่จะได้เห็นรูปสวย ๆ กิณของรสอร่อย ๆ ได้ดมของหอม ๆ ได้ฟังเสียงไพเราะ ได้สัมผัสทางร่างกายที่ทำให้เพลิดเพลินเจริญราคะ นักบวชไม่ว่าศาสนาใด ถ้าเป็นเช่นนั้น ก็เป็นคนหลงโลก.หาทางทำที่สุตสิ้นจากความทุกข์ให้ปรากฏชัด

ภิกษุติดบ่วงกามคุณ

ภิกษุทั้งหลาย! กามคุณมี ๕ อย่าง ๕ อย่างอะไรบ้าง? ๕ อย่างคือ รูปที่เห็นด้วยตา เสียงที่ฟังด้วยหู กลิ่นที่ดมด้วยจมูกรสที่ลิ้มด้วยลิ้น และสัมผัสที่เกิดจากการถูกต้องด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อันเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา น่ารักใคร่น่าพอใจ ยวนตายวนใจให้รัก ทำให้เกิดความใคร่ ทำให้เกิดความกำหนัดย้อมใจ ภิกษุทั้งหลาย! กามคุณมี ๕ อย่างนี้แหละ

ภิกษุทั้งหลาย! สมณะหรือพราหมณ์พวกใดติดอกติดใจ สยบอยู่ เมามหก อยู่ในกามคุณ ๕ อย่างเหล่านี้แล้ว ก็จะมองไม่เห็นส่วนที่เป็นโทษ เป็นผู้ไม่รู้แจ่มแจ้งในอุบายออกไปจากทุกข์ ทำการบริโศคกามคุณทั้ง ๕ อย่างนั้นอยู่ สมณะหรือพราหมณ์เหล่านี้แหละ คนทั้งหลาย

พึงเข้าใจเถิดว่า เขาเป็นผู้ถึงความพินาศย่อยยับ มารผู้ใจบาปต้องการจะทำอย่างใดแก่เขาก็ได้

ภิกษุทั้งหลาย! เปรียบได้ดั่งเนื้อปลาที่ติดบ่วง นอนจมอยู่ในบ่วงเมื่อนายพรานมาถึงเข้า มันจะหนีไปไหนไม่พ้นเลย ฉันทิ ภิกษุทั้งหลาย! สมณะหรือพราหมณ์เหล่านั้น ก็ฉันทิเหมือนกัน พวกเขาติดอกติดใจ สยบอยู่ เมามหกอยู่ในกามคุณ ๕ อย่างเหล่านี้แล้ว ก็มองไม่เห็นส่วนที่เป็นโทษ ไม่เป็นผู้รู้แจ่มแจ้งในอุบายออกไปจากทุกข์ ทำการบริโศคกามคุณทั้ง ๕ นั้นอยู่ เขาเป็นผู้ที่คนทั้งหลายพึงเข้าใจเถิดว่า จะถึงความพินาศย่อยยับ แล้วแต่มารผู้ใจบาปต้องการจะทำอย่างใดแก่เขาก็ได้.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต ปาสราลิสสูตร ม.ม. ๑๒/๓๓๓/๓๒๗-๘ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายที่เชตวัน เพื่อเตือนมิให้ลุ่มหลงในกามสุข อันเนื่องมาจากการบำรุงบำเรอของชาวบ้าน ที่อยู่ของภิกษุบางองค์ในสมัยนี้ สมบูรณ์ไปด้วยเครื่องเล่นเครื่องสำราญดั่งกับบ้านเศรษฐี มั่งมีเงินทองข้าวของยิ่งกว่าผู้บริจาต จึงจะถือว่าเป็นสมบัติของสงฆ์ แต่ก็ตรงกันข้ามกับพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งสละปราสาทราชฐานมาอยู่เมตรใช้ชีวิตส่วนมากอยู่โคนต้นไม้ แต่ในสมัยนี้ เห็นมีแต่มุ่งออกจากป่าและไรนา โดยหวังมาอยู่ปราสาทราชฐาน (กามสุขัลลิกานุโยค) มีการบริโศคกามคุณทั้งห้าอย่างเทวดา ได้รับความสำราญทางหู ตา จมูก ลิ้น กาย และใจ ไม่ผิดอะไรไปกว่าพวกคฤหบดีที่ครองเรือนภายในกฐิ มีรถยนต์ราคาแพง ทวี วิทยู เครื่องเล่นซีดี วีดีโอ ฯลฯ เปิดฟังเพลง ดูหนัง ดูละคร ประกวดนางงามภาพยนตร์ที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ป่าหรือมาอยู่กฐิกว้างประมาณ 1-2 ตาราง เอาไปวิพากษ์วิจารณ์กันต่าง ๆ นานา เสียชื่อเสียงสถาบันสงฆ์ไทยไปไม่น้อยเลย

ในที่แห่งอื่น พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า "ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุพึงสำเหนียก ดังนี้ว่า การที่เราออกมาบวชนี้ไม่ใช่เพราะจิวร ไม่ใช่เพราะบิณฑบาต ไม่ใช่เพราะที่อยู่อาศัยเราออกมาบวชเป็นบรรพชิตนี้ ไม่ใช่เพราะเหตุที่ขาดแคลนสิ่งเหล่านั้น หรือเพื่อให้รำรวยสิ่งเหล่านั้น แต่เราเองเป็นผู้มีความเกิด ความแก่ ความโศก ฯลฯ ครองงาย่ายื้อเอา ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ความทุกข์เลงานเอาแล้ว ทำประการใด เราพอจะหาทางทำที่สุดนี้ของความทุกข์ให้ปรากฏชัด ก็การที่เราจะมาแสวงหากามที่เราละกันมาแล้วนั้น ย่อมเป็นของต่ำทรามอย่างยิ่ง ข้อนั้นไม่เป็นการสมควรแก่เราเลยดังนี้") มากมายจนคนทั่วไปและภิกษุต่างชาติที่เข้ามาในเมืองไทยได้เห็นเข้า

ภิกษุชอบหญิง

พราหมณ์! มีสมณะหรือพราหมณ์บางคนในโลกนี้ อ้างตัวว่าเป็นผู้รักษาพรหมจรรย์โดยชอบ เขาไม่เสพเมถุนกับหญิงก็จริงแล แต่เขายังยินดีในการลูบทา การขัดสี การอาบ การนวดพั้น ที่ทำให้โดยหญิง เขาปลาบปล้ำยินดีด้วยการกระทำเช่นนั้นจากหญิง ฯลฯ

ถึงเขาไม่ยินดีในการลูบทา การขัดสี การอาบ การนวดพั้นที่ได้รับจากหญิงก็จริงแล แต่ว่าเขายังพูดจาซิกซี้เล่นหัวสัพยอกกับหญิงเขาปลาบปล้ำยินดีด้วยการกระทำเช่นนั้นกับหญิง ฯลฯ

ถึงเขาไม่ยินดีในการพูดจาซิกซี้ เล่นหัว สัพยอกกับหญิงก็จริงแล แต่ว่าเขายังชอบสบตากับหญิง เขาปลาบปล้ำยินดีด้วยการกระทำเช่นนั้นกับหญิง ฯลฯ

ถึงเขาไม่ยินดีในการสบตากับหญิงก็จริงแล แต่ว่าเขายังชอบฟังเสียงของหญิงที่หัวเราะอยู่ก็ดี พูดจาอยู่ก็ดี ขับร้องอยู่ก็ดี ร้องไห้อยู่ก็ดี ข้างนอกฝา ก็ตาม นอกกำแพง ก็ตาม เขาปลาบปล้ำยินดีด้วยการกระทำเช่นนั้นของหญิง ฯลฯ

ถึงเขาไม่ยินดีในการฟังเสียงของหญิงก็จริงแล แต่ว่าเขาชอบระลึกถึงเรื่องเก่า ที่เคยหัวเราะเล่าโลมเล่นหัวกับหญิง เขาปลาบปล้ำยินดีด้วยการระลึกเช่นนั้น ฯลฯ

ถึงเขาไม่ชอบรำลึกถึงเรื่องเก่าที่เคยหัวเราะเล่าโลมเล่นหัวกับหญิงก็จริงแล แต่ว่าเขาเพียงเห็นคฤหบดีหรือบุตรคฤหบดีผู้ฉ้อฉลเพียงบรกรรมด้วยกามคุณทั้งห้า ได้รับการบำเรอด้วยกามคุณ เขาก็ปลาบปล้ำยินดีด้วยการได้เห็นการกระทำเช่นนั้น ฯลฯ

ถึงเขาไม่ยินดีที่จะเห็นพวกคฤหบดีหรือบุตรคฤหบดีผู้ฉ้อฉลเพียงบรกรรมด้วยกามคุณทั้งห้า ได้รับการบำเรอด้วยกามคุณ แล้วตนพลอยนึกปล้ำใจก็จริงแล แต่ว่าเขาประพาดิพรหมจรรย์ โดยตั้งความปรารถนาเพื่อไปเกิดเป็นเทพยดา พวกใดพวกหนึ่ง (รวมทั้งการบวชเพื่อความเจริญทางโลก ๆ เพื่อสีกไปหาความสำราญ)

พราหมณ์! นี้แลคือความขาด ความทะเล ความต่าง ความพร้อยของพรหมจรรย์ เราถือว่าผู้นี้ประพาดิพรหมจรรย์ไม่บริสุทธิ์ ยังประกอบด้วยการเกี่ยวพันกับเมถุน ย่อมไม่พ้นจากความเกิด ความแก่ ความตาย ความโศก ความร่ำไร รำพัน ความทุกข์กาย ทุกข์ใจ ความคับแค้นใจ ถือว่ายังไม่พ้นทุกข์ได้.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต สดตค.อง ๒๓/๕๖/๗๔ ดรัสแก่พราหมณ์ชานูสโสณิ ผู้ทูลถามถึงข้อที่พระพุทธเจ้ายังปฏิญาณตนเป็นผู้รักษาพรหมจรรย์อยู่หรือหาไม่ ได้รับคำตอบจากพระองค์ว่า "ถ้าใครกล่าวอย่างนั้น ควรกล่าวเจาะจงถึงตัวเรา เพราะเรานี้แลประพาดิพรหมจรรย์ได้บริสุทธิ์บริบูรณ์")

ภิกษุลามก

อานนท์! ภิกษุลามกเห็นประโยชน์สี่อย่างเหล่านี้อยู่ จึงยินดีในการทำลายสงฆ์ให้แตกกัน สี่อย่างอะไรกันเล่า สี่อย่างคือ

๑. ภิกษุลามกในกรณีนี้เป็นคนทุศีล มีความเป็นอยู่ลามกไม่สะอาด มีความประพฤติชนิดที่ตนเองนึกแล้วก็กินแห่งตัวเอง มีการกระทำที่ต้องปกปิดซ่อนเร้น ไม่ใช่สมณะก็อ้างตัวว่าเป็นสมณะ ไม่ใช่คนประพฤติพรหมจรรย์ก็อ้างตัวว่าประพฤติพรหมจรรย์ เป็นคนเนาในเบียดแยะ มีสัญชาติหมักหมมเหมือนบ่อที่เทขยะมูลฝอย ภิกษุลามกนั้นหวั่นวิตกไปว่า “ถ้าหากภิกษุทั้งหลายรู้จักว่าเป็นคนทุศีล มีความเป็นอยู่ลามกไม่สะอาด ฯลฯ มีสัญชาติหมักหมมเหมือนบ่อที่เทขยะมูลฝอย เมื่อภิกษุพร้อมเพรียงกันดีอยู่ ก็จักทำให้ชาติสิทธิ์ในความเป็นภิกษุได้ แต่เมื่อแตกกันเสีย ก็จักไม่อาจทำให้ฉิบหาย” ดังนี้ภิกษุลามกมองเห็นประโยชน์อันนี้เป็นข้อแรก จึงยินดีในการทำลายสงฆ์”

๒. อีกข้อหนึ่ง ภิกษุลามกเป็นคนมิจฉาภิภูลี ประกอบด้วยความเห็นผิดจากหลักธรรมะ ภิกษุลามกนั้นหวั่นวิตกไปว่า “ถ้าหากภิกษุทั้งหลายรู้จักเราว่าเป็นคนมิจฉาภิภูลี ประกอบด้วยความเห็นผิดจากหลักธรรมะแล้วไซ้ร้ เมื่อภิกษุพร้อมเพรียงกันดีอยู่ ก็จักทำให้ฉิบหาย แต่เมื่อแตกกันเสียก็จะไม่ทำให้ฉิบหาย” ดังนี้ ภิกษุลามกมองเห็นประโยชน์อันนี้เป็นข้อที่สองจึงยินดีในการทำลายสงฆ์

๓. อีกข้อหนึ่ง ภิกษุลามกเป็นคนเลี้ยงชีวิตผิดทาง ประกอบด้วยมิจฉาชีพ ภิกษุลามกนั้นหวั่นวิตกไปว่า “ถ้าหากภิกษุทั้งหลาย รู้จักเราว่าเราเลี้ยงชีวิตผิดทาง เป็นมิจฉาชีพไซ้ร้ เมื่อภิกษุพร้อมเพรียงกันดีอยู่ ก็จะทำให้ฉิบหายได้ แต่เมื่อแตกกันเสีย ก็จะไม่ได้ทำให้ฉิบหาย” ดังนี้ ภิกษุลามกมองเห็นประโยชน์อันนี้เป็นข้อที่สาม จึงยินดีทำลายสงฆ์

๔. อีกข้อหนึ่ง ภิกษุลามกเป็นคนปรารถนาลาภ ปรารถนาสักการะ ปรารถนาเสียง เยินยอ ภิกษุลามกนั้นหวั่นวิตกไปว่า “ถ้าหากภิกษุทั้งหลายรู้จักเราว่าเป็นคนปรารถนาลาภ ปรารถนาสักการะ ปรารถนาเสียงเยินยอไซ้ร้ เมื่อภิกษุพร้อมเพรียงกันดีอยู่ ก็จักไม่สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเรา” ดังนี้ ภิกษุลามกเห็นประโยชน์อันนี้เป็นข้อที่สี่ จึงยินดีในการทำลายสงฆ์

อานนท์! ภิกษุลามก เห็นอำนาจประโยชน์สี่อย่างนี้แล จึงยินดีในการทำลายสงฆ์ให้แตกกัน.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต จดกถ. อง ๒๑/๓๒๕/๒๔๓ ตรัสแก่พระอานนท์ในเวลาปัจจุบัณนี้ ปรากฏว่า ภิกษุของนิกายใดกระทำชั่ว เถระของนิกายนั้นก็พยายามปกปิดเรื่อง หรือเข้าแก้ตัวแทน เถระบางรูปถึงกับส่งเสริมให้ภิกษุของตนทำชั่วต่อไปหรือ ทำมาก ๆ ขึ้น เพื่อให้ผิดเหมือนกันหมด ถ้าภิกษุผู้น้อยประพฤติตัวดีกว่า ภิกษุเถระ ภิกษุเถระก็ไม่พอใจ หาทางขับภิกษุผู้น้อยออกไปจากวัด ภิกษุผู้น้อยจึงมีความหวาดเกรงเรื่องจะถูกขับออกจากวัดกันทั่วไป ไม่กล้าประพฤติตนดีขึ้นหน้าเจ้าอาวาส แม้เจ้าอาวาสประพฤติชั่วซ้ำสามานย์ เป็นปาราชิก ผิดสังฆาติเสส อนินยต นิสสัคคีย์ ปาจิตตีย์ ฯลฯ ภิกษุลูกวัดก็ไม่กล้าบอกเล่าแก่เจ้าหน้าที่ และต้องช่วยปิดบัง หรือร่วมมือในการกระทำชั่วเหล่านั้นไปด้วย หากภิกษุลูกวัดองค์ใดไม่ร่วมมือ ก็มักถูกเจ้าอาวาสหรือเถระวัดอื่นที่มีตำแหน่งสูงใช้อำนาจบาตรใหญ่ จับภิกษุตีรูปปั้นสีกบ้าง จ้างคนทำร้ายร่างกายบ้างแม่ในจังหวัด

พระนครก็ยังคงกระทำกันนี้ เหมือนพวกมหาวายร้ายโจรใจเหี้ยมโหดชาวบ้านทนดูไม่ได้ ช่วยร้องเรียนอย่างไรก็ไม่มีใครฟัง จนผู้หวังดีต่อพุทธศาสนาหมดศรัทธากันไปเอง

ขอให้พิจารณาดูว่าในสมัยนี้ภิกษุทุศีล ภิกษุมิจฉาทิฎฐิ ภิกษุเลี้ยวชีวิตผิด และภิกษุปรารณา ลากสักการะ ตามที่พระพุทธเจ้าจำแนกไว้นี้ มีอยู่มากน้อยเพียงใด แล้วนิกายทั้งสองจะรวมกันได้อย่างไร ภิกษุทั้งสี่ประเภทนี้แหละ พระพุทธเจ้าท่านว่า เขาคิดทำลายคณะสงฆ์ ชาวบ้านก็มักยกย่องภิกษุเหล่านี้ ทางการคณะสงฆ์ก็ไม่กล้าแก้ไขเพราะเถระบางรูปก็เป็นแบบนี้ นี่แหละ ภิกษุลามกกำลังทำลายสงฆ์อยู่ในประเทศไทยแล้ว ไม่ต้องไประแวงใครที่ไหนอีก โปรดรีบแก้ไขเถิด)

ภิกษุดกเหว

ภิกษุทั้งหลาย! สมณะหรือพราหมณ์พวกใดก็ตาม ยังไม่รู้ตามที่เป็นอย่างจริงว่า ทุกข์เป็นเช่นนี้ ๆ เหตุให้เกิดทุกข์เป็นเช่นนี้ ๆ ความดับสนิทแห่งทุกข์เป็นเช่นนี้ ๆ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับสนิทแห่งทุกข์เป็นเช่นนี้ ๆ สมณะหรือพราหมณ์พวกนั้น ย่อมยินดีอย่างยิ่งในเหตุปัจจัยเครื่องปรุงแต่ง ชนิดที่เป็นไปเพื่อความเกิด ความแก่ ความตาย ความโศก ความร่ำไร รำพัน ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ ความคับแค้นใจ เขาผู้ยินดีในเหตุปัจจัยชนิดนั้น ๆ แล้ว ย่อมก่อสร้างเหตุปัจจัยเครื่องปรุงแต่งชนิดที่เป็นไปเพื่อความเกิดเป็นต้น ครั้นเขาก่อสร้างเหตุปัจจัยนั้น ๆ แล้ว เขาก็ตกลงไปในเหวแห่งความเกิดบ้าง ในเหวแห่งความแก่บ้าง ในเหวแห่งความตายบ้าง ในเหวแห่งความโศกบ้าง ในเหวแห่งความร่ำไรรำพันบ้าง ในเหวแห่งความคับแค้นใจบ้าง อยู่นั่นเอง สมณะหรือพราหมณ์พวกนั้น ย่อมไม่หลุดพ้นจากความเกิด ความตาย ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ ความคับแค้นใจ เราตถาคตย่อมกล่าวว่า “พวกเหล่านั้น ย่อมไม่หลุดพ้นจากทุกข์” ดังนี้แล.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต มหาวาร.ส. ๑๙/๕๖๐/๑๗๒๙ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายที่เขาคิซฌกภู นครราชคฤห์ ในสมัยนี้คงมีภิกษุที่ไม่ตกเหวอยู่น้อยเหลือเกิน นักบวชบางคนไม่รู้ตัวว่าตกลงไปในเหว เพราะหน้ามืดไปมากจนไม่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี กล่าวคือผิดเสียจนมองไม่เห็นความจริง หรือไม่ก็ตายไปจากสมณเพศเสียมานานแล้ว ฉะนั้น การครองจีวรเหลือง หรือการโกนศีรษะ การอยู่ประจำวัด ก็ไม่ใช่เป็นเครื่องแสดงว่าผู้นั้นเป็นภิกษุหรือสมณะผู้ใดปฏิบัติธรรม และอยู่ในศีลในวินัยเป็นอย่างดี จึงจะได้ชื่อว่าเป็นภิกษุสมควรแก่การกราบไหว้และการถวายทาน ชาวพุทธควรพิจารณาความประพฤติของนักบวชทุกคนที่มาติดต่อดูด้วย ถ้าเห็นผู้ใดยังมีความโกรธ ความโลภและความหลงผิดในหลักของพุทธศาสนาแล้ว ก็พึงถือได้ว่าผู้นั้นเป็นนักบวชปลอมเป็นผู้ปอนทำลายพุทธศาสนา

“ภิกษุดกเหว” ประเภทนี้ ชอบแต่สอนให้คนเมาบุญเมาสวรรค์ หลอกให้คนโง่บำรุงตน ให้เงินแก่ตน ฯลฯ โดยอ้างว่าจะได้ไปเกิดในสวรรค์ในวิมาน อิ่มเอิบไปด้วยกามารมณ์การสอนเรื่องสวรรค์ก็คือสอนคนให้ก่อเหตุชนิดที่ทำให้คนนั้น ต้องเกิดอีกแก่อีก ตายอีก โศกอีก ร่ำไรรำพันอีก มีความทุกข์ใจ คับแค้นใจ ไม่หลุดพ้นจากทุกข์ไปเช่นเดิม เวียนว่ายตายเกิดเช่นเดิม ติดกิเลส ติดตัณหาอุปาทานเช่นเดิม พระพุทธเจ้าชี้แจงเรื่องโทษของสวรรค์เอาไว้มาก แต่ภิกษุไม่กล้าบอกประชาชน เพราะกลัวว่าจะขาดคนปรนเปรอ จึงสอนแต่เพียงว่าสวรรค์เป็นของที่มนุษย์ควรได้ในชาติหน้า นี่เป็นการผิดความประสงค์ของพระพุทธเจ้า พระองค์ท่านมุ่งสอนคนมิให้ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งอะไร ๆ สอนคนไม่ให้โลภ จึงแนะนำให้ทำทาน เพื่อทำลายความตระหนี่และความเห็นแก่ตัวจัดไม่ได้มุ่งให้คนเกิดตัณหา เกิดความอยากไปอยู่สวรรค์ ไปเสพกามคุณที่ดีเลิศ เพราะสวรรค์ก็ยังไม่พ้นสภาพที่ไม่หมดความทุกข์ใจ ยิ่งเต็มไปด้วยกิเลส คนที่ตายจากสวรรค์แล้ว ก็ตกนรกเสียเป็นส่วนใหญ่ พระองค์จึงสอนให้มุ่งแต่นิพพาน กล่าวคือหมดความยึดมั่นถือมั่น ซึ่งภิกษุไม่ยอมสอนกัน)

ภิกษุปาชาศีล

ภิกษุทั้งหลาย! โทษห้าอย่างเหล่านี้เป็นโทษในปาชาศีล ห้าอย่างอะไรบ้าง? ห้าอย่างคือ ปาชาศีลเป็นที่ไม่สะอาดมีกลิ่นเหม็นมีภัยเฉพาะหน้า เป็นที่พักอาศัยของพวกอมนุษย์ที่ดุร้าย และเป็นที่ย่องให้พิไรราชของคนเป็นจำนวนมาก โทษห้าอย่างเหล่านี้เป็นโทษในปาชาศีล

ภิกษุทั้งหลาย! ฉันทใดก็ฉันทนั้น โทษห้าอย่างเหล่านี้เป็นโทษของนักบวชที่เปรียบด้วยปาชา ศีล ห้าอย่างอะไรบ้าง? ห้าอย่างคือ

๑. นักบวชบางคนในกรณีนี้ เป็นผู้ประกอบด้วยการกระทำทางกาย ทางวาจา ทางใจอันไม่สะอาด เราถือว่าการกระทำเช่นนั้นของผู้นั้นเป็นความไม่สะอาด ดุจดั่งปาชาศีล ซึ่งเป็นที่ไม่สะอาด เราถือว่่านักบวชชนิดนี้เทียบกันได้ดีกับที่ที่ไม่สะอาด ฉะนั้น

๒. เมื่อนักบวชประกอบกรรมอันไม่สะอาดเช่นนั้นอยู่ เสียงเล่าลืออันชั่วช้าก็กระปือไป เราถือว่่าเสียงเล่าลืออันชั่วช้าของผู้นั้นว่า เป็นกลิ่นเหม็นดุจดั่งปาชาศีล ซึ่งเป็นที่มีกลิ่นเหม็น เราถือว่่านักบวชชนิดนี้เทียบกันได้ดีกับที่ที่มีกลิ่นเหม็น ฉะนั้น

๓. ผู้ประพตติพรหมจรรย์ร่วมกันซึ่งมีศีลเป็นที่รัก ยอมเว้นห่างไกลจากคนที่มึกลิ่นเหม็นเช่นกล่าวนั้นเสีย เราถือว่่าการที่เพื่อน ๆ เว้นห่างไกลนี้ เป็นภัยเฉพาะหน้าดุจดั่งปาชาศีล ซึ่งเป็นที่มีภัยเฉพาะหน้า เราถือว่่านักบวชชนิดนี้เทียบกันได้ดีกับที่ที่มีภัยเฉพาะหน้า ฉะนั้น

๔. คนชั่วช้าผู้ประกอบกรรมกันไม่สะอาด ทั้งกายวาจาและใจก็อยู่ร่วมกันได้แต่พวกที่มีการกระทำเหมือนกัน เราถือว่่าการที่อยู่ร่วมกันได้ของผู้นั้นว่า เป็นที่พักอาศัยสำหรับพวกเหล่าร้ายนี้ ดุจดั่งปาชาศีล ซึ่งเป็นที่พักอาศัยของพวกอมนุษย์ที่ดุร้าย เราถือว่่านักบวชชนิดนี้ เทียบกันได้ดีกับที่พักอาศัยสำหรับคนดุร้าย ฉะนั้น

๕. ผู้ประพตติพรหมจรรย์ร่วมกันซึ่งมีศีลเป็นที่รัก ได้เห็นนักบวชชนิดนั้นเข้าแล้ว ก็นึกตำหนิไว้ว่าพุทโธเอ๋ย! ความทุกข์ของพวกเราเมื่ออยู่ตรงที่พวกเราจำต้องอยู่ร่วมกับนักบวชชนิดนั้นด้วย” ดังนี้ เราถือว่่าการอยู่ร่วมที่ทำให้เกิดทุกข์ขึ้นนี้ ว่าเป็นความร่องให้พิไรราชดุจดั่งปาชาศีล ซึ่งเป็นที่ที่ย่องให้พิไรราชของคนเป็นจำนวนมาก เราถือว่่านักบวชชนิดนี้ เทียบกันได้ดีกับที่สำหรับเป็นที่ร่องให้พิไรราชของคนเป็นจำนวนมาก ฉะนั้น

ภิกษุทั้งหลาย! โทษห้าอย่างเหล่านี้ เป็นโทษในนักบวชที่เปรียบด้วยปาชาศีลแล.

(คัดจากบาลีพระพุทธานุชาด ปลูก อญ ๒๒/๒๙๘/๒๔๙ ในปัจจุบันนี้หลายวัด ในพระนคร ได้กลายเป็นปาชาศีลไปแล้ว เพราะเถระเจ้าอาวาสและภิกษุลูกวัดประกอบด้วยโทษ ๕ อย่าง ดังกล่าวในบทนี้ วัดสาขาในต่างจังหวัดก็พลอยกลายเป็นปาชาศีลไปด้วย แต่ที่น่าเสียดายก็คือภิกษุปาชาศีลทั้งหลาย เป็นคนหลอกลวงเก่งเล่นละครได้อย่างแนบเนียน จนชาวบ้านไม่รู้สึกรู้ว่าตนเข้าไปในปาชาของพวกศีลฟุ้งซ่านระลอกของพวกศีล วิปัสสนาปลอมของพวกศีล ชาวบ้านจึงเกิดโทษทุกข์ภัยในทางวิญญาณ บางคนก็หลงมกเข้าไปในทางของขลังศักดิ์สิทธิ์ บางคนก็หลงไปว่าตัวเป็นพระแท้ยกตนข่มคนอื่น ซึ่งแท้ที่จริงตัวเองก็มีกิเลสหนา

ยิ่งไปกว่าปฏิกชนคนธรรมดาเสียด้วยซ้ำไป ประเทศไทยมีภิกษุราวสองแสนรูป

ตามธรรมดาย่อมมีภิกษุที่อยู่มากพอสมควร ภิกษุดี ๆ น่าจะช่วยกันปราบปรามภิกษุชั่ว ภิกษุมหาโง่ภิกษุนอก
บัญชีภิกษุที่เรื้อน ภิกษุแหวกแนว ฯลฯ เพราะภิกษุประเภทเหล่านี้ทำลาย
ชื่อเสียงอันดีของคณะสงฆ์ไทย ทำลายศาสนาพุทธ ฉะนั้น การไม่ปราบปรามกัน
จึงทำให้สงสัยว่าเป็นภิกษุป่าช้าฝังด้วยกันกระมัง)

ภิกษุไม่พ้นทุกข์

ภิกษุทั้งหลาย! เปรียบเหมือนภาชนะสำหรับใส่น้ำดื่ม สมบูรณ์ด้วยสี กลิ่น และรส แต่ว่ามียาพิษติดอยู่ ครั้งนั้น มีบุรุษผู้หนึ่ง ซึ่งกำลังร้อนจัด เหน็ดเหนื่อย คอแห้งกระหาย น้ำมาถึงเข้าคนทั้งหลายบอกแก่บุรุษนั้นว่า "นี่แน่ท่านผู้เจริญ! ภาชนะสำหรับใส่น้ำดื่ม ใบนี้สมบูรณ์ด้วย สี กลิ่น และรส สำหรับท่าน แต่ว่ามียาพิษติดอยู่ถ้าหากท่านต้องการดื่มก็ดื่มได้ เมื่อท่านดื่ม จักติดใจสีของมันบ้าง กลิ่นของมันบ้าง รสของมันบ้าง แต่ว่าครั้นดื่มเข้าไปแล้ว ท่านจักถึงความตายหรือรับทุกข์เจียนตาย" ดังนี้ บุรุษนั้นไม่ทันพิจารณา รีบดื่มเอา ๆ ไม่ยอมวาง บุรุษนั้นก็ถึงความตาย หรือรับทุกข์เจียนตาย ฉันท

ภิกษุทั้งหลาย! สมณะหรือพราหมณ์ก็เหมือนกัน ใครเห็นสิ่งอันเป็นที่รักที่สนใจในโลก ว่าเป็นของเที่ยง ว่าเป็นสุข ว่าเป็นตัวตน ว่าเป็นของไม่เสียดแทง ว่าเป็นของปลอดภัย สมณะหรือพราหมณ์พวกนั้นย่อมทำตัณหาให้เจริญ เมื่อทำตัณหาให้เจริญอยู่ก็ทำกิเลสให้เจริญ เมื่อทำกิเลสให้เจริญอยู่ ก็ทำทุกข์ให้เจริญอยู่ ก็ทำทุกข์ให้เจริญ เมื่อทำทุกข์ให้เจริญอยู่ สมณะหรือพราหมณ์พวกนั้นย่อมไม่หลุดพ้นจากความเกิด ความแก่ ความตาย ความร่ำรพัน ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ ความคับแค้นใจ เราตถาคตย่อมกล่าวว่า "พวกเหล่านั้นย่อมไม่หลุดพ้นจากทุกข์" ดังนี้แล.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต นิตาน ส.๑๖/๑๓๓/๒๖๐ ต รัสแก่ภิกษุทั้งหลายเพื่อมิให้พอกพูน ความอยากต่าง ๆ อันจะนำความทุกข์มา สูดนทั้งชาตินี้และชาติต่อไป เมื่อภิกษุยังไม่พ้นทุกข์ หรือปฏิบัติตน เพื่อความพ้นทุกข์ดังที่พราสสอน บรรดาผู้ที่กำลังแสวงหาทางแห่งความพ้นทุกข์ก็หมด กำลังใจ การบำรุงท่านก็คือการบำรุงหรือการสืบพระศาสนาโดยตรง ไม่เสียข้าวปลาอาหารเปล่า ๆ

เป็นการเข้าใจผิดอย่างยิ่งที่จะถือเอาจำนวนของภิกษุสงฆ์ จำนวนของวัดวาอารามจำนวนของคัมภีร์ พระไตรปิฎกที่ซื้อเก็บไว้ในตู้ตามวัด ไม่มีใครสนใจอ่าน จำนวนพุทธศาสนิกชน ฯลฯ ว่าเป็นเครื่องวัดความเจริญของพุทธศาสนา เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงการทำตนและทำคนอื่นให้พ้นความทุกข์ใจได้นั้นแหละ มีมากขึ้นเพียงใด จึงจะได้ชื่อว่าพุทธศาสนาเจริญหรือไม่เจริญ คนสมัยนี้บำรุงศาสนาผิดทางเป็นส่วนมาก เพราะได้รับคำสอนที่ผิด ๆ มาจากภิกษุไม่พ้นทุกข์ ภิกษุส่วนมากก็ยังไม่รู้ว่า พระพุทธเจ้าสอนอะไร ห้ามอะไร จึงทำผิดกันทั้งเมือง ไม่แต่ผิดศีลและวินัยบางคนยังผิดกฎหมายของบ้านเมืองเสียด้วย)เปลือกศาสนาเท่านั้น ส่วนการเรียนรู้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่แท้จริง การปฏิบัติธรรมตามที่เรียนรู้

ภิกษุเนื่อนาที่ไม่เกิดบุญ

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุเมื่อประกอบด้วยเหตุ ๕ อย่างแล้ว ย่อมเป็นผู้ไม่ควรแก่การบูชา ไม่ควรแก่การต้อนรับ ไม่ควรแก่การทำบุญ ไม่ควรทำความเคารพ ไม่เป็นเนื่อนาบุญของโลกอย่างดีเยี่ยม เหตุ ๕ อย่างใดกันเล่า? ๕ อย่าง คือ

ภิกษุในกรณีนี้เป็นผู้ไม่อดทนต่อรูปทั้งหลาย ได้เห็นรูปด้วยตาแล้วก็จิตใจยินดีในรูปอันเป็นที่ตั้งแห่งความกำหนดยินดี ไม่อดทนต่อเสียงทั้งหลาย เมื่อได้ฟังเสียงด้วยหูแล้วก็จิตใจยินดีในเสียงอันเป็นที่ตั้งแห่งความกำหนดยินดี ไม่อดทนต่อกลิ่นทั้งหลาย ได้ดมกลิ่นด้วยจมูกแล้วก็จิตใจยินดีในกลิ่นอันเป็นที่

ที่ตั้งแห่งความกำหนดยินดี ไม่อดทนต่อรสทั้งหลาย ได้ลิ้มรสด้วยลิ้นแล้ว ก็จิตใจยินดีในรสอันเป็นที่ตั้งแห่งความกำหนดยินดี ไม่อดทนต่อการสัมผัส

ด้วยกายทั้งหลายได้สัมผัสด้วยกายแล้ว ก็จิตใจยินดีในสัมผัสด้วยกายอันเป็นที่

ที่ตั้งแห่งความกำหนดยินดี ไม่อาจตั้งจิตเป็นกลาง (=จิตว่าง) อยู่ได้

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุเมื่อประกอบด้วยเหตุ ๕ อย่างเหล่านี้แลย่อมเป็นผู้ไม่ควรแก่ของบูชา ไม่ควรแก่ของต้อนรับ ไม่ควรแก่ของทำบุญ ไม่ควรทำความเคารพ ไม่เป็นเนื่อนาบุญของโลก อย่างดีเยี่ยมเลย.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต ปญจก. อัง ๒๒/๑๗๖/๑๓๙ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลาย ความพอใจใน รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ทางกายนี้เรียกว่า กามคุณทั้ง ๕ พระพุทธเจ้าได้กล่าวไว้เหมือนกันอีกว่า สมณะใดยังละกามไม่ได้ ผู้นั้นเป็นคนหลงโลก ใครทำบุญกับสมณะเช่นนั้น ย่อมไม่ได้บุญเลย เพราะไม่ใช่เนื่อนาบุญ ฉะนั้นผู้ใดทำบุญเพื่อให้ได้บุญแล้ว ก็จำเป็นต้องเลือกเนื่อนาให้ดี ๆ เสียก่อน นักบวชใดที่รู้ตัวว่าตนไม่ใช่เนื่อนาบุญ ก็รีบแก้ไขความบกพร่องเสีย มิฉะนั้นกินอาหารของชาวเมืองเขาแล้ว จะต้องไปตบกรรตังความปรากฏในบทต่อไป

คนทั่วไปมักได้รับคำสั่งสอนอบรมมาผิด ๆ ว่า ถ้าทำบุญตักบาตรถวายอาหารถวายข้าวของแก่ภิกษุแล้ว ตนจะได้บุญมาก ตายแล้วจะได้ไปบังเกิดในสวรรค์ ฉะนั้นผู้ที่หวังสวรรค์หรือความสุขในทางกามารมณ์ชั้นดีเยี่ยมอย่างพวกเทวดา จึงอุตสาหอดอดอมกิน อดอดอมอยู่ เพื่อเจียดอาหารหรือข้าวของต่าง ๆ ของตน นำไปถวายภิกษุ อุตสาหอดอดอมแต่เช้าทำอาหารอันตนเองไม่กล้าซื้อหรือทำกิน แต่ยินดีซื้อยินดีทำถวายภิกษุ รายได้ของชาวสวนชาวนาไทยหมดไปไม่น้อยกว่า ๖๐% เพื่อบำรุงภิกษุ ซึ่งส่วนมากเวลานี้ก็เป็นประเภทเนื่อนาที่ไม่เกิดบุญ เพราะท่านเหล่านั้นยังเต็มไปด้วยความอยากนานาประการขอบดูหญิง ฟังดนตรี ชอบดมของหอม ชอบแสวงหาอาหารเครื่องดื่มอันโอชะรส ชอบสัมผัสทางกายให้เกิดอารมณ์ ไม่เห็นละกามกันให้ผิดไปจากขรवासเลยแล้วจะถือว่าตัวเองสูงกว่าชาวบ้านไปได้อย่างไร เป็นเนื่อนาบุญได้อย่างไร)

ภิกษุขี่เรือน

ภิกษุทั้งหลาย! ลากสักการะและเสียงเยินยอเป็นอันตรายที่ทารุณแสบเผ็ดหยาบคาย ต่อการบรรลุพระนิพพาน อันเป็นธรรมให้หลุดจากเครื่องร้อยรัดทั้งปวง ซึ่งไม่มีธรรมอื่นยิ่งกว่า

ภิกษุทั้งหลาย! พวกเขาเห็นสุนัขจิ้งจอกตัวที่อาศัยอยู่เมื่อตอนย่ำรุ่งแห่งราตรีไหม?

“เห็นพระเจ้าข้า”

ภิกษุทั้งหลาย! สุนัขตัวนั้นเป็นโรคหูชั้น (โรคเรือนสุนัข) ริ่งไปบนแผ่นดินก็ไม่สบาย ไปอยู่ที่โคนไม้ก็ไม่สบาย ไปอยู่กลางแจ้งก็ไม่สบาย มันไปในที่ใด มันยืนในที่ใด มันนั่งในที่ใด มันนอนในที่ใด ล้วนแต่ได้รับทุกข์ทรมานในที่นั้น ๆ

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุบางรูปในศาสนานี้ก็เหมือนกัน ครั้นถูกลากสักการะและเสียงเยินยอครอบงำเอาแล้ว มีจิตติดแน่นอยู่ในสิ่งนั้น ๆ ไปอยู่เรือนว่างก็ไม่สบาย ไปอยู่โคนไม้ก็ไม่สบาย ไปอยู่กลางแจ้งก็ไม่สบาย เธอไปในที่ใด เธอยืนในที่ใด เธอนั่งในที่ใด เธอนอนในที่ใด ล้วนแต่ได้รับทุกข์ทรมานในที่นั้น ๆ

ภิกษุทั้งหลาย! ลากสักการะและเสียงเยินยอเป็นอันตรายที่ทารุณแสบเผ็ด หยาบคายต่อการบรรลุพระนิพพาน อันเป็นธรรมให้หลุดจากเครื่องร้อยรัดทั้งปวง ซึ่งไม่มีธรรมอื่นยิ่งกว่า ด้วยอาการอย่างนี้ เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ พวกเขาทั้งหลายพึงสำนึก

ไว้ดังนี้ว่า “เราทั้งหลายจักไม่เยื่อใยในลากสักการะและเสียงเยินยอที่เกิดขึ้น อนึ่งลากสักการะและเสียงเยินยอที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องไม่มาห่อหุ้มที่จิตของเรา” ภิกษุทั้งหลาย! พวกเขาทั้งหลายพึงสำนึกไว้อย่างนี้แล.

(คัดจากบาลีพระพุทธภาษิต นิทาน ส ๑๖/๒๗๐/๕๕๓-๔ ถึงแม้ภิกษุที่เชื่อว่าเป็นพระโสดาบันแล้วก็ตาม ลาก ยศ สรรเสริญ สุข ก็ยังทำจิตให้ภิกษุขี่เรือนก็เป็นเชื่อยั่วทำให้ภิกษุซึ่งเคยดีอยู่ต้องกลายเป็นภิกษุขี่เรือนไปด้วย เพราะเมื่อเห็นภิกษุขี่เรือนหาเงินทองได้ง่าย ๆ ได้มาก ๆ มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย ภิกษุที่บวชโดยมิได้หวังพระนิพพาน จึงเกิดความทะเยอทะยานอยากได้เช่นเดียวกัน เมื่อไม่มีทางได้ลากสักการะและเสียงเยินยอโดยประกอบกิจศาสนาหรือปฏิบัติธรรม ตามที่พระพุทธเจ้าสอน ก็มีกวกไปประกอบเดรัจฉานวิชา หาเงินด้วยอุบายต่าง ๆ นานา ตกต่ำมาเท่าคนธรรมดาได้ ดังที่เปรียบเทียบไว้ว่า จะต้องเกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาตินั้นเอง โรคเรือนเป็นโรคติดต่อกันได้ฉับไฉน ไม่เกรงกลัวใคร ไม่ละอายต่อบาป จิตใจไม่สงบระงับ ห่างไกลมรรคผลนิพพานออกไปทุกวัน ๆ เข้าใกล้นรกมากขึ้นทุกวัน ๆ และเป็นภิกษุที่น่าภัยมา

สุพุทธศาสนาอย่างแท้จริง จะทำให้พระพุทธศาสนาถูกทำลาย โดยพวกที่ไม่ชอบศาสนา การที่ศาสนาคริสต์ถูกทำลายไปในบางสมัยบางประเทศ ก็เพราะนักบวชขี่เรือนของสมัยนั้นประเทศนั้น เขาอยู่ดีกินดีกว่าคนทั่วไป วรรดาวารามสวยยิ่งกัพระราชวัง สะสมทรัพย์สมบัติซึ่งได้มาจากงานของศาสนา มีความเป็นอยู่สุขสบายอย่างเทวดาทีเดียว ส่วนศาสนิกชนที่ทําบุญยังยากจนอดอยากกันอยู่)

ภิกษุอุจจาระ

ภิกษุทั้งหลาย! นักบวชชนิดใดที่ทุก ๆ คนควรขยาะแขยง ไม่ควรสมาคม ไม่ควรคบ ไม่ควรคบ ไม่ควรเข้าใกล้

ภิกษุทั้งหลาย! นักบวชบางคนที่มีหมายถึงนี้ เป็นคนทุศีล มีความเป็นอยู่เลวทราม ไม่สะอาด มีความประพฤติชนิดที่ตนเองนึกแล้วก็กินแห่งตัวเอง มีการกระทำ

ที่ต้องปกปิดซ่อนเร้น ไม่ใช่สมณะก็อ้างตัวว่าเป็นสมณะ ไม่ใช่คนประพฤติพรหมจรรย์ก็อ้าง

ว่าประพฤติพรหมจรรย์ เป็นคนเนาใน เบียดแจะ มีสัญชาติหมักหมมเหมือนบ่อที่เทขยะมูลฝอย

ภิกษุทั้งหลาย! นักบวชชนิดนี้แลที่ทุก ๆ คนควรขยาะแขยง ไม่ควรสมาคม ไม่ควรคบ ไม่ควรเข้าใกล้

ข้อนั้นเพราะอะไรภิกษุทั้งหลาย? เพราะเหตุว่าถึงแม้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิด

จะไม่ถือเอานักบวชชนิดนี้เป็นตัวอย่างก็ตาม แต่ว่าเสียงร่ำลืออันเสื่อมเสีย จะระบือไปว่า “คน ๆ นี้ มีมิตรเลว มีเพื่อนทราม มีเกลอลามก” ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย! เปรียบเหมือนงูที่ตกลงไปจมอยู่ในหลุมอุจจาระกัดไม่ได้ก็จริงแล แต่มันอาจทำ คนที่เข้าไปช่วยยกมันขึ้นจากหลุมอุจจาระให้เบียดด้วยอุจจาระได้ (ด้วยการดันของมัน) นี้ฉันใด แม้ ผู้เข้าใกล้ชิดจะไม่ถือเอานักบวชชนิดนี้ เป็นตัวอย่างก็จริงแล แต่ว่าเสียงเล่าลืออันเสื่อมเสียจะระบือ ไปว่า “คน ๆ นี้ มีมิตรเลว มีเพื่อนทราม มีเกลอลามก” ดังนี้ฉันนั้นเหมือนกัน เพราะเหตุนั้น นัก บวชชนิดนี้จึงเป็นคนที่ทุก ๆ คนควรขยาะแขยง ไม่ควรสมาคม ไม่ควรคบไม่ควรเข้าใกล้.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต ดิก.อง ๒๐/๑๕๘/๔๖๖ ตรัสแก่พระภิกษุทั้งหลายเพื่อสอนมิให้เข้าใกล้หรือคลุกคลีกับภิกษุชั่ว เพราะชื่อเสียงจะพลอยเสียไปด้วย แต่เท่าที่พบเห็นอยู่ในสมัยปัจจุบันนี้ พระอุจจาระมักเป็นนักบวชที่บริบูรณ์ไปด้วยลาภสักการะมีลูกศิษย์มาก ร่ำรวยด้วยเงินทองข้าวของนานาชนิด อำนาจของเงินและการมีบริวารมากจึงทำให้เขามีอิทธิพล ดลบันดาลให้ตัวเขาพ้นอันตรายเมื่อภัยมาถึงตัว ภิกษุอุจจาระชนิดนี้ไม่แต่ส่งกลิ่นเหม็นภายในประเทศไทย เมื่อเดินทางไปต่างประเทศ ก็ยังไปส่งกลิ่นเหม็นในต่างประเทศ หากคณะสงฆ์จะส่งภิกษุผู้ใดไปต่างประเทศแล้ว ควรจะได้พิจารณาให้ละเอียดว่า ภิกษุผู้นั้นมีนิสัยและความประพฤติเป็นสมณะจริงหรือไม่ โปรดอย่าเห็นแก่พรรคพวก มิฉะนั้นภิกษุอุจจาระจะทำชื่อภิกษุไทยให้เหม็นได้ด้วยทั้งประเทศอย่างกรณีเคยมีมาแล้ว

ภิกษุกินอุจจาระ

ภิกษุทั้งหลาย! ลากสักการะและเสียงเยินยอ เป็นอันตรายที่ทารุณ แสบเผ็ด หยาบคาย ต่อการบรรลุพระนิพพานอันเป็นธรรมให้หลุดจากเครื่องร้อยรัดทั้งปวง ไม่มีธรรมอื่นยิ่งกว่า

ภิกษุทั้งหลาย! เปรียบเทียบเหมือนตัวกิ้งก่า ซึ่งกินกอุจจาระเป็นอาหาร อิ่มแล้วด้วยอุจจาระ ท้องป่องด้วยอุจจาระ อนึ่งกอุจจาระใหญ่ก็มีอยู่ตรงหน้าของมัน เพราะเหตุนี้มันจึงนึกดูหมิ่นกิ้งก่าตัวอื่น ๆ ว่า “เราผู้มีอุจจาระเป็นอาหาร อิ่มแล้วด้วยอุจจาระ ท้องป่องด้วยอุจจาระ อนึ่ง กอุจจาระใหญ่ตรงหน้านี้ของเรา ก็ยังมี กิ้งก่าตัวอื่นมีบุญน้อย มีเกียรติน้อย ไม่รวยลากด้วยอุจจาระ” ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุบางรูปในศาสนานี้ก็เหมือนกัน เป็นผู้ถูกลากสักการะ และเสียงเยินยอ ครอบงำเอาแล้ว มีจิตติดแน่นอยู่ในสิ่งนั้น ๆ ในเวลาเข้าครองจีวรถือบาตร เข้าไปบิณฑบาตในหมู่บ้าน หรือในเมือง เธอได้ฉันตามพอใจจนอิ่มแล้วในที่นั้น ทั้งเขาก็นิมนต์ให้ฉันในวันรุ่งขึ้นด้วย ของบิณฑบาตก็เต็มบาตรกลับมาด้วย ภิกษุนี้ครั้งกลับมาถึงวัดแล้วก็พูดพล่าม (เหมือนตัวกิ้งก่า) ในท่ามกลางหมู่เพื่อนภิกษุว่า “เราได้ฉันตามพอใจจนอิ่มแล้ว ทั้งเขายังนิมนต์เพื่อฉันในวันพรุ่งนี้อีก ของบิณฑบาตของเราเต็มบาตรกลับมา เรารวยลากด้วยจีวร อาหาร ที่อยู่และยารักษาโรค ส่วนภิกษุอื่น ๆ เหล่านี้มีบุญน้อยมีอำนาจน้อย จึงไม่รวยด้วยลาภ” ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุนั้นถูกลากสักการะ และเสียงเยินยอครอบงำเข้าแล้ว มีจิตติดแน่นอยู่ในสิ่งนั้น ๆ ย่อมนึกดูหมิ่นภิกษุอื่น ๆ ผู้มีศีลเป็นที่รัก ภิกษุทั้งหลาย! การได้ลาภของโมฆะบุรุษชนิดนั้น ย่อมเป็นไปเพื่อทุกข์ ไร้ประโยชน์เกื้อกูล ลึนกาลนาน

ภิกษุทั้งหลาย! ลากสักการะและเสียงเยินยอ เป็นอันตรายที่ทารุณแสบเผ็ด หยาบคาย ต่อการบรรลุพระนิพพาน อันเป็นธรรมให้หลุดจากเครื่องร้อยรัดทั้งปวง ไม่มีธรรมอื่นยิ่งกว่า เพราะฉะนั้น ในเรื่องนี้ พวกเธอทั้งหลายพึงสำเหนียกใจไว้ดังนี้ว่า “เราทั้งหลายจักไม่เหยื่อใยในลากสักการะ และเสียงเยินยอที่เกิดขึ้น อนึ่ง ลากสักการะและเสียงเยินยอที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องไม่มาห่อหุ้มอยู่ที่จิตของเรา” พวกเธอทั้งหลายพึงสำเหนียกใจไว้อย่างนี้แล.

(คัดจากบาลี พระพุทธภาษิต นิทาน ส ๑๖/๒๖๙/๕๔๖-๘ ทุกวันนี้ภิกษุส่วนมากติดลากสักการะกันมากกว่า พวกชาวบ้านที่เขาบริโภคคามเสียด้วยซ้ำ

ไป วินัยสำคัญข้อหนึ่งคือการรับหรือให้ผู้อื่นรับแทนซึ่งเงินทองด้วยความยินดียึดถือว่าเป็นของตน เนื่องจากความผิติดนี้ ทำให้เกิดการยึดถือและเก็บสะสมปัจจัย ทรัพย์สินเงินทองเป็นของตน เช่นมีบัญชีเงินฝากธนาคาร และทรัพย์สินของตนมากมาย เกิดผลประโยชน์แลกเปลี่ยนส่งของกับคฤหัสถ์ซึ่งก็เป็นการผิติดวินัยอีก ข้อหนึ่ง เป็นปัจจัยส่งถึงการแต่งตั้งสถาปนาบรรดาศักดิ์ของพระ แม้จะมีคำเตือนให้เข้าใจคำว่า “ยศข้างขุนนางพระ” หมายถึงไม่ควรยึดถือสิ่งเหล่านี้ เพราะช่างที่มียศหรือพระที่มีสมณศักดิ์จะไม่หลงตัวตนไปถึงยศที่แต่งตั้งนั้นเลย แต่ปัจจุบันพาเป็นเช่นนั้นไม่ แต่กลับกลายเป็นอิทธิพลไปสถาบันสงฆ์และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามาก

มาย การแก้ไขน่าจะให้เกิดมีธรรมาภิบาลในสถาบันสงฆ์ พระไม่ควรมีปัจจัยเป็นของตน ควรเป็นของสงฆ์ (วัด) โดยมีพระวาสาช่วยดูแลบริหารปัจจัยนั้น จึงออกใบอนุโมทนาบัตรให้ได้ แต่ถ้าจำเป็นต้องให้มีการถือครองทรัพย์สินเงินทองส่วนตัว ควรมีบัญชีเงินฝากไว้ไม่เกิน 1 บัญชี และไม่สามารถออกไปอนุโมทนาบัตรสำหรับการถวายส่วนตัว และห้ามโอนเงินวัด (สงฆ์) เข้าบัญชีส่วนตัว มีการจัดทำบัญชีวัดให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ และแสดงฐานะการเงินของพระสงฆ์ก่อนบวชและหลังลาสิกขาแล้วทุกองค์รวมทั้งพระเถระในตำแหน่งทั้งหมดเหมือนนักการเมือง โดยประกาศแสดงให้ประชาชนทราบทั่วกัน เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในศาสนาได้เป็นอย่างดี.

ภิกษุน้ำติดกะลา

“ราหุล! เธอเห็นน้ำที่เหลืออยู่นิดหนึ่งที่ก้นกะลานี้ไหม?”

“เห็นพระเจ้าข้า”

“ราหุล! นักบวชที่ไม่มีความละเอียด ในการแก้งกล่าวเท็จ ทั้งที่รู้ว่าเป็นเท็จ ก็มีคุณสมบัติเดียว เหมือนน้ำที่เหลืออยู่ที่ก้นกะลานี้ ฉะนั้น”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสาดน้ำนั้นเทไป (เหลือให้ติดอยู่แต่น้อยที่สุด) แล้วตรัสว่า

“ราหุล! เธอเห็นน้ำที่สาดเทไปมิใช่หรือ?”

“เห็นแล้ว พระเจ้าข้า”

“ราหุล! นักบวชที่ไม่มีความละเอียด ในการแก้งกล่าวเท็จ ทั้งที่รู้ว่าเป็นเท็จ ก็มีคุณสมบัติเหมือนเหลืออยู่น้อย เหมือนน้ำที่สีกว่าเหลือติดอยู่ที่ก้นกะลานี้ ฉะนั้น”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงคว่ำกะลานั้นแล้ว ตรัสว่า

“ราหุล! เธอเห็นกะลาที่คว่ำอยู่แล้วมิใช่หรือ?”

“เห็นแล้ว พระเจ้าข้า”

“ราหุล! นักบวชที่ไม่มีความละเอียด ในการแก้งกล่าวเท็จ ทั้งที่รู้ว่าเป็นเท็จ ก็มีคุณสมบัติเท่ากับน้ำที่เขาคว่ำกะลาเสียแล้วอย่างนี้ ฉะนั้น”

พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงหงายกะลานั้นขึ้นมาดู แล้วตรัสว่า

“ราหุล! เธอเห็นกะลาอันว่างจากน้ำนี้แล้วมิใช่หรือ?”

“เห็นแล้ว พระเจ้าข้า”

“ราหุล! นักบวชที่ไม่มีความละเอียด ในการแก้งกล่าวเท็จ ทั้งที่รู้ว่าเป็นเท็จ ก็มีคุณสมบัติเท่ากับความไม่มีของน้ำในกะลานี้ ฉะนั้นเหมือนกัน... ฯลฯ ...

(คัดจากบาลี พุทธสาฎก จุฬารามโฆวาทสูตร ม.ม.๑๓/๑๒๓/๑๒๕ ตรัสแก่พระราหุล ขณะที่ทรงล้างพระบาทด้วยพระองค์เอง แล้วทรงเหลือน้ำติดก้นกะลา เพื่อเป็นการอุปมาให้เห็นความหมดเป็นสมณะแล้วของภิกษุที่กล่าวพูดเท็จแก่ผู้อื่นโดยเจตนา ฉะนั้น ถ้าใครจับได้ว่านักบวชผู้ใดเจตนากล่าวเท็จแก่เราหรือผู้อื่น ก็ควรตั้งข้อสังเกตไว้เป็นพิเศษว่า นักบวชผู้นั้นกำลังมีความเป็นสมณะน้อยลง ๆ จนถึงขนาดที่ไม่เป็นสมณะเอาเสียเลยก็ได้ การเคารพกราบไหว้นักบวชที่ไม่มีความเป็นสมณะ ก็คือการเคารพกราบไหว้ลูกชายของชาวบ้านเขานั่นเอง ฉะนั้น นักบวชจึงไม่ควรกล่าวเท็จแม้ในเรื่องที่จักชวนคนให้ทำบุญ นอกจากจะผิดศีลมูลสาวาทแล้ว ยังหมดความเป็นสมณะอีกด้วย เงินที่ได้จากการกล่าวเท็จเป็นเงินชั่ว และจะทำให้ผู้รับนั้นมีอันเป็นไป

ภิกษุโจรกำเริบ

ภิกษุทั้งหลาย คราวใดพวกโจรมีกำลัง พระราชาล้อมกำลังครานั้น ทั้งพระราชาเองก็หมดความผาสุกที่จะเข้าในออกนอก หรือที่จะมีใบบอกไปยังชนบทปลายแดน ถึงแม้พวกพราหมณ์และคฤหบดีก็หมดความสะดวกที่จะเข้าในออกนอก หรือที่จะอำนวยการงานนอกเมืองชื่อนั้นฉันใด

ภิกษุทั้งหลาย! คราวใดพวกภิกษุลามกมีกำลัง และหมู่ภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รักล้อมกำลัง ครานั้น หมู่ภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก จำต้องนั่งเจียบเขียบอยู่ในท่ามกลางสงฆ์ หรือถึงกับต้องไปอยู่ชนบทชายแดนฉันนั้นเหมือนกัน

ภิกษุทั้งหลาย! เหตุเช่นนี้ มีขึ้นแล้วย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่คนจำนวนมาก ทำให้มหาชนขาดความสะดวกสบาย เป็นความเสียหายแก่มหาชนอย่างมาก และทั้งเป็นความทุกข์ ไม่เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ทั้งหลายทั่วไปแล.

(คัดมาจากบาลีพระพุทธานุญาต ทุก. อัง ๒๐/๘๗/๒๘๔ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลาย ทุกวันนี้พวกใครมีกำลัง เราควรจะเข้าข้างใด ควรส่งเสริมกำลังของฝ่ายใดศาสนาจะยืนยงได้หรือไม่ ก็สุดแต่การตัดสินใจของศาสนิกชนผู้มีปัญญาทั้งหลาย ใครไม่สนใจในเรื่องนี้ศาสนาของตนก็ถูกทำลาย)

ภิกษุเถระโลเล

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุเถระที่ประกอบด้วยเหตุ ๕ อย่าง (หมวด) เหล่านี้แล้ว ย่อมไม่เป็นที่ไว้วางใจ ไม่น่าเคารพ ไม่น่ายกย่องสรรเสริญ ของเพื่อนผู้ประพฤติพรหมจรรย์ที่อยู่ร่วมกัน ๕ อย่าง อะไรกันเล่า? ๕ อย่างคือ

๑. ภิกษุชั้นเถระนั้น ยังกำหนดในอารมณ์อันเป็นที่ตั้งแต่ความกำหนด ยังขัดเคืองในอารมณ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความขัดเคือง ยังหลงใหลในอารมณ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความหลงใหล ยังตื่นเต้น ในอารมณ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความตื่นเต้น ยังมัวเมาในอารมณ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความมัวเมา

๒. ภิกษุชั้นเถระนั้น ยังเป็นผู้ไม่ปราศจากราคะ ยังเป็นผู้ไม่ปราศจากโทสะ ยังเป็นผู้ไม่ปราศจากโมหะ ยังลบหลู่คุณท่าน ยังตีตนเสมอท่าน

๓. ภิกษุชั้นเถระนั้น เป็นคนหลอกลวงเก่งด้วย เป็นคนพูดพิรีพิไรเก่งด้วย เป็นคนพูดหวานล่อมเก่งด้วย เป็นคนพูดให้คนเกิดมานะเก่งด้วย เป็นคนหากำไร ทำนองเอาลาภเล็กต่อลาภใหญ่เก่งด้วย

๔. ภิกษุชั้นเถระนั้น เป็นคนไม่มีศรัทธา ไม่มี ความละเอียดรอบคอบ ไม่มี ความเกรงกลัวบาป เป็นคนเกียจคร้าน เป็นคนมีปัญญาทราม

๕. ภิกษุชั้นเถระนั้น เป็นคนไม่อดใจในรูปทั้งหลาย ไม่อดใจในเสียงทั้งหลาย ไม่อดใจในกลิ่นทั้งหลาย ไม่อดใจในรสทั้งหลาย ไม่อดใจในสัมผัสทางกายทั้งหลาย

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุเถระที่ประกอบด้วยเหตุ ๕ อย่างเหล่านี้แล้ว ย่อมไม่เป็นที่ไว้วางใจ ไม่น่าเคารพ ไม่น่ายกย่องสรรเสริญ ของเพื่อนผู้ประพฤติพรหมจรรย์ร่วมกันเลย.

(คัดมาจากบาลีพุทธภาษิต ปลูก อภ. ๒๒/๑๒๖-๘/๘๑-๕ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายเมื่อเอาหลักของพระพุทธเจ้า ๕ ประการนี้ สรรวจดูภิกษุเถระในประเทศไทย

และในต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ภิกษุเถระที่ดีมีอยู่มากน้อยเพียงใด พระพุทธเจ้าตรัสว่า

เถระโลเลนี้ไม่น่าไว้วางใจ ไม่น่าเคารพ ไม่น่ายกย่อง ยิ่งมีการก็ทำให้เกิดตัวอย่างอันเลวมากขึ้น น่าจะงดแต่งตั้งเถระกันเสียสักพักหนึ่ง เลือกคุณภาพ อย่าเลือกปริมาณ มิฉะนั้นเถระก

จะกลายเป็นตำแหน่งเพื่อสนับสนุนพรรคพวกของตน ๆ น่าจะเลือกจากภิกษุผู้ประพฤติถูกตาม

คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเท่านั้น แม้ไม่ได้เป็นมหาเปรียญก็ไม่สำคัญภิกษุใด

สอนศาสนาพุทธที่แท้จนประชาชนยกย่อง ก็จะได้เป็นผู้บริหารการศึกษาของภิกษุทั่วไป แต่ทุกวันนี้ ภิกษุที่มีความสามารถในการสอนศาสนาพุทธที่แท้กลับไม่มีใครสนใจให้ร่วมงานการศึกษา หรือการอบรมภิกษุสงฆ์กลับมุ่งพัฒนาการศึกษาสงฆ์ให้ใกล้ฆราวาสเข้าไปทุกที, ดูจากหลักสูตรพระในมหาวิทยาลัยสงฆ์ก็คงจะมองเห็นได้)

ภิกษุเถระวิปริต

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุเถระที่ประกอบด้วย ๕ อย่างเหล่านี้แล้ว ย่อมเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อ
ทำมหาชนให้เสื่อมเสีย ทำมหาชนให้หมดความสุข ทำไปเพื่อความฉิบหายแก่คนเป็นอันมาก ไม่เป็น
ประโยชน์แก่อกุลเป็นไปเพื่อความทุกข์ทั้งแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ๕ อย่าง
อะไรกันเล่า? ๕ อย่าง คือ

๑. ภิกษุเถระ บวชมานาน มีพรรษาอายุกาลมาก
๒. เป็นที่รู้จักกันมาก มีเกียรติยศ มีบริวาร ทั้งศฤงคาร และบรรพชิต
๓. เป็นผู้ร่ำรวยลาภด้วยจีวร อาหาร ที่อยู่ และยารักษาโรค
๔. เป็นผู้มีความรู้ จ्ञาธรรมที่ฟังแล้ว สั่งสมธรรมที่ฟังแล้ว ฯลฯ
๕. (แต่) เป็นมิจฉาทิฎฐิ มีความเห็นวิปริต

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุนี้ทำคนเป็นอันมาก ให้ห่างจากพระสัทธรรม ให้ตั้งอยู่ในอสังฆธรรม
ประชาชนทั้งหลายย่อมถือเอาแบบอย่างของภิกษุนั้นไป เพราะคิดว่าเขาเป็นภิกษุเถระบวชมานาน มี
พรรษายุกาลมากบ้าง เพราะคิดว่าเขาเป็นภิกษุเถระ ที่มหาชนเชื่อถือรู้จักกันมาก มีเกียรติยศ มี
บริวารมาก ทั้งศฤงคารและบรรพชิตบ้างเพราะคิดว่าเขาเป็นภิกษุเถระ ที่ร่ำรวยลาภด้วยจีวร อาหาร
ที่อยู่ ยารักษาโรคบ้าง เพราะคิดว่าเขาเป็นภิกษุเถระที่เป็นผู้มีความรู้จ্ঞาธรรมที่ฟังแล้ว สั่งสมธรรมที่
ฟังแล้วได้บ้าง ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุเถระที่ประกอบด้วย ๕ อย่างเหล่านี้แล้วย่อมเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อ
ทำมหาชนให้เสื่อมเสีย ทำมหาชนให้หมดความสุขทำไปเพื่อความฉิบหายแก่คนเป็นอันมาก ไม่เป็น
ประโยชน์แก่อกุล เป็นไปเพื่อความทุกข์ ทั้งแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายแล.

(คัดจากบาลีพุทธภาษิต ปรุจก.อง ๒๒/๑๒๙/๘๘ ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลาย การที่ภิกษุสมัยนี้ละเมตวินัย ผิดศีล
ประพฤติดน นอกแนวทางของพระพุทธศาสนากันไปก็เพราะภิกษุเถระวิปริตสนับสนุน
คุ้มครองปกป้องอยู่ เถระวิปริตไปก็เพราะเขามีมิจฉาทิฎฐิ เห็นผิดเป็นชอบ มีความเชื่อ มีการปฏิบัตินอกแนว
ทางของพระพุทธศาสนาส่งเสริมศาสนาผี และศาสนาพราหมณ์ ชอบประพฤติดนพระธรรมวินัยเห็นลางสักการะ
ยศศักดิ์ สำคัญกว่าพระธรรมวินัย เถระเพราะเป็นศัตรูสำคัญของมหาชน เป็นเถระผู้ใหญ่ที่ทำตัวอย่างเลวให้แก่
ภิกษุผู้น้อย ชนิดนี้พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า เป็นผู้ทำมหาชนให้เสื่อมเสีย ให้ฉิบหาย ไม่เป็นประโยชน์แก่สังคม
เลย น่าจะได้รับโทษอย่างหนัก เผยแพร่คำสอนที่ผิด แม้จะเป็นฝ่ายวิปัสสนาธุระ ก็เป็นวิปัสสนาที่ผิด ๆ หลวง
ลวงคนเพื่อหวังลาภผล หาพรรคพวกคะแนนนิยม ทำให้ชาวพุทธหลงผิดทั้งประเทศ จนยากที่จะแก้ไข ชาว
พุทธน่าจะจัดตั้งองค์กรเพื่อตรวจสอบพระเถระเช่นนี้ได้ เพื่อประกาศให้ประชาชนทราบจะได้ไม่หลงผิดต่อไป)

ภิกษุเถระที่ต้องระวัง

กัสสปะ! ภิกษุแม้เป็นเถระแล้ว แต่ไม่เป็นผู้ใคร่ต่อไตรสิกขาด้วยตนเอง ไม่สรรเสริญผู้ปฏิบัติในไตรสิกขา ไม่ชักจูงผู้ไม่ชอบไตรสิกขา ไม่กล่าวยกย่องผู้รักการปฏิบัติในไตรสิกขา ตามเวลาที่ควรแก่การยกย่องตามที่เป็นจริง กัสสปะ! เราตถาคตไม่สรรเสริญภิกษุเถระชนิดนี้เลย

ข้อนั้นเพราะอะไร? เพราะเหตุว่า ภิกษุทั้งหลายจะไปหลงคบภิกษุเถระชนิดนั้นเข้า ด้วยคิดว่า “พระศาสดา สรรเสริญเถระชนิดนี้” ดังนี้ ภิกษุเหล่าใดไปคบหาภิกษุเถระชนิดนั้นเข้า ก็จะถือเอาภิกษุเถระชนิดนั้นเป็นตัวอย่างสืบไป การถือเอาภิกษุเถระชนิดนั้นเป็นตัวอย่างก็ย่อมเป็นทางให้เกิดสิ่งอันไม่เป็นประโยชน์ และเป็นทุกข์แก่ภิกษุเหล่านั้นเองสิ้นกาลนาน

กัสสปะ! เพราะเหตุนั้นเราจึงไม่สรรเสริญภิกษุเถระชนิดนี้

(คัดจากบาลีพุทธทศชาดิก ดิก.อง ๒๐/๓๐๗/๕๓๑ ตรัสแก่ท่านพระมหากัสสปะที่นิคมของชาวโกศลชื่อ ปิงกา ขอภิกษุเถระ ทุกวันนี้โปรดกรุณาลงมือประกาศหลักพระพุทธศาสนาที่แท้จริงอย่ามัวเสกเป่ารดน้ำมนต์ หากฤษ์งามยามดีช่วยชาวบ้านในทางที่ผิดขัดกับคำสั่งของพระพุทธเจ้ากันต่อไปเลย ท่านช่วยกันพูดความจริงเมื่อใด ภิกษุผู้น้อยก็คงกล้าพูดความจริงตามการเป็นเถระเวลานี้คัดเลือกมาจากการบวชนานการได้มหาเปรียญสูง มิได้เลือกผู้ประพฤติธรรมตามคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยเคร่งครัด จึงปรากฏว่ามีเถระพาลปะปนอยู่ด้วยเสมอ ๆ ยิ่งเถระพาล ได้ตำแหน่งปกครอง หมู่ก็ยิ่งเป็นภัยแก่พระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น เพราะเถระพาลย่อมส่งเสริมภิกษุพาล ภิกษุเดรัจฉานวิชา เพื่อหาสมัครพรรคพวกและหาเงิน ภิกษุใดประพฤติผิดชั่ว ๆ เถระพาลก็เข้าไปปกป้อง ใช้คารมที่ไม่เป็นความจริง ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย แก่ตัวแทนต่าง ๆ นานา เถระชนิดนี้จะถูกรวมตามสนอง ไม่ภายในชาตินี้ก็ชาติต่อ ๆ ไป ขอชาวพุทธทั้งหลายได้ใช้ปัญญา มองให้เห็นว่าภิกษุใดเป็นเถระพาล และช่วยว่ากล่าวเขาเสีย อย่าได้มัวเกรงใจอยู่เลย ตำแหน่งปกครอง หมู่ก็เหมือนรัฐมนตรี กลายเป็นตำแหน่งการเมืองของภิกษุ สมัยพระพุทธเจ้าไม่มีตำแหน่งแบบนี้ เถระจึงไม่หลงมัวเมาในตำแหน่ง ไม่เกิดกิเลสเพราะตำแหน่ง ไม่แข่งดีชิงเด่น หักโค่นกันเพราะตำแหน่ง เพราะนิกาย ฉะนั้นถ้าพระเถระผิดธรรมวินัยเช่นนี้น่าคิดว่าตำแหน่งอย่างนี้ถ้าเล็กกันเสียได้ จะเป็นคุณแก่พระศาสนา)

ภิกษุธรรมทายาท

ภิกษุทั้งหลาย! พวกเธอทั้งหลายจงเป็นธรรมทายาท (คือรับมรดกธรรม) ของเราเถิด อย่าเป็น อามิสทายาท (คือรับมรดกสิ่งของ) เลย ความเป็นห่วงของเราในพวกเธอทั้งหลายมีอยู่ว่า “ทำอย่างไรหนอสาวกทั้งหลายของเราจึงจะเป็นธรรมทายาท ไม่เป็นอามิสทายาท” ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย! ถ้าพวกเธอเป็นอามิสทายาท ไม่เป็นธรรมทายาทของเราแล้ว พวกเธอทั้งหลายก็จะถูกเขาดรหว่านว่า “สาวกทั้งหลายของพระศาสดาเป็นอามิสทายาทอยู่โดยทั่วไป หาได้เป็นธรรมทายาทไม่เลย” ดังนี้ แม้เราเองก็จะถูกเขากล่าวโทษว่า “สาวกทั้งหลายของพระศาสดา ล้วนแต่เป็นอามิสทายาทกันทั่วไป หาได้เป็นธรรมทายาทไม่เลย” ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย! ถ้าพวกเธอพากันเป็นธรรมทายาทของเรา และไม่เป็นอามิสทายาทแล้วไซ้ร พวกเธอทั้งหลายก็จะได้รับการยกย่องว่า “สาวกทั้งหลายของพระศาสดา ล้วนแต่เป็นธรรมทายาทกันอยู่ทั่วไปหาได้เป็นอามิสทายาทไม่” ดังนี้ แม้เราเองก็จะได้รับการยกย่องว่า “สาวกทั้งหลายของพระศาสดา ล้วนพากันเป็นธรรมทายาททั้งนั้น หาได้เป็นอามิสทายาทไม่” ดังนี้ ด้วยเหมือนกัน

ภิกษุทั้งหลาย! เพราะฉะนั้น ในเรื่องนี้ พวกเธอทั้งหลายจงพากันเป็นธรรมทายาทของเราเถิด อย่าได้เป็นอามิสทายาทเลย ความเป็นห่วงของเราในพวกเธอทั้งหลายมีอยู่ว่า “ทำอย่างไรหนอ สาวกทั้งหลายของเราจึงจะเป็นธรรมทายาท อย่าได้เป็นอามิสทายาทเลย” ดังนี้

(คัดมาจากบาลีพระพุทธานุญาต ธรรมทายาทสูตร ม.ม. ๑๒/๒๑/๒๑ ตามที่สังเกตเห็นอยู่ในวันเวลานี้ ภิกษุส่วนมากเป็นอามิสทายาท เพราะครองจีวรเหลือง ถือบาตรเรียกตัวเองว่าเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา แต่ไม่รู้ว่าพระพุทธเจ้าสอนอะไรที่แท้จริงไม่สนใจฟังหรืออ่านหนังสือที่สอนหลักพระพุทธศาสนาที่แท้ เชื่อในศาสนาพราหมณ์ประกอบพิธีรดองที่พระพุทธเจ้าห้าม ละเมิดศีล และวินัย ไม่ปรารภนามรรคนิพพานกรรมอันนี้จะสนองอามิสทายาทเข้าสักวันหนึ่ง แล้วจะเสียใจแก้ไขอะไรไม่ได้ ธรรมทายาทเท่านั้นจะปลอดภัย พระเจ้าอโศกมหาราช ซึ่งถือกันว่าเป็นผู้บำรุงพระพุทธศาสนาและภิกษุสงฆ์มากกว่ากษัตริย์องค์ใด ๆ ของอินเดีย ก็ทนดูภิกษุทุศีลไม่ไหว ภิกษุถูกสึกภิกษุถูกฆ่า ถูกลงโทษ ภิกษุที่ดีก็ได้รับการยกย่อง คำสอนถูกปรับปรุง ให้บริสุทธิ์ศาสนาพุทธที่แท้จึงตกมาถึงพวกเราทุกวันนี้ แต่แล้วก็ไม่ค่อยมีใครนำของแท้ ออกเผยแผร์ให้ประชาชนทราบ เผยแพร่กันแต่ของปลอมทั่วประเทศ การสอนแต่ให้บริจาทานแก่ภิกษุ เพื่อบำรุงบำเรอตนโดยมิได้สอนแนวทางการพ้นทุกข์ และปฏิบัติธรรมที่ถูกต้องนั้น จะทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อมลงไปทุกที, เราทั้งหลายจึงควรเป็นธรรมทายาทเถิด)